Edini slovenski dnevnik
-: v Zedinjenih državah :-

Velja za vse leto . . $3.00
Za pol leta $1.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian Daily
-: in the United States. :-

Issued every day except Sundays
—: and Legal Holidays. :—
-: 50.000 Readers. :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 19. — ŠTEV. 19. NEW YORK, MONDAY, JANUARY 24, 1916. — PONEDELJEK, 24. JANUARJA, 1916. VOLUME XXIV. — LETNIK XXIV.

Položaj na Balkanu.

CIVILNO PREBIVALSTVO JE ZAPUSTILO SKADER. — PROKLAMACIJA KRALJA NIKITE. — AVSTRIJCI SO ZASEDLI ODSINJ IN BAR. — KRALJICA MILEN AV LYONU. — ZADNJE UPANJE. — MIROVNA POGAJANJA. — NASPROTUJOČA SI POROČILA. — BITKA PRI TARABOŠU.

Rim, Italija, 23. januarja. — Italjansko časopisje, ki se je sprva zelo jezilo na črnogorskega kralja, češ, da je izdal svoj narod, se je sedaj že popolnoma pomirilo. Sedaj je vsakemu jasno, da črnogorski kralj ni ničesar zakrivil, ampak, da pade vsa odgovornost na zaveznike, ker niso prišli Črnogorcem in Srbom pravočasno na pomoč. Črnogorci se bodo zdaj najbrže združili z raznimi albanskimi rodovi in napadli Avstrijce pri Skadru.

Nekatera poročila pravijo, da bodo Avstrijci v najkrajšem času zavzeli Skader. Vse civilno prebivalstvo je že zapustilo mesto.

Rim, Italija, 23. januarja. — Tukajšnji črnogorski konzul je danes odločno dementiral vsa poročila, da se vrše med Avstrijo in Črnogoro mirovna pogajanja.

Pariz, Francija, 23. januarja. — Črnogorski kralj Nikita je pobegnil iz Črnegore in bo skušal dospeti v Italijo, odtam pa v Lyon, kjer je že več članov njegove vlade. Armadi poveljujejo princ Mirko, prejšnji ministrski predsednik Vukotić in general Martinović.

Kralj je pred odhodom izdal proklamacijo, da se bo Črnagora borila do zadnjega in da se ne bo čisto nič zanašala na pomoč zaveznikov.

Poročila glede situacije na Balkanu si zelo nasprotujejo.

Pariz, Francija, 23. januarja. — Iz Milana poročajo, da se je obstreljevanja Dedeagača udeležila tudi neka italjanska križarka. Pristanišče je precej poškodovano.

Dunaj, Avstrija, 23. januarja. — Avstrijske čete so zasedle dvoje črnogorskih pristanišč: Bar in Osinj (Dulcinjo). — Odsinj leži dvanajst milj jugozapadno od Skadra.

Poročilo, ki ga je izdal avstrijski generalni štab, se glasi tako-le:

Več tisoč črnogorskih vojakov je odložilo orožje. V severozapadnem delu dežele se je vdalo več kot 1,500 srbskih vojakov. Avstrijske čete so zasedle Odsinj. Kamorkoli pridejo naše čete, se Črnogorci udajo. One, ki se branijo, se s silo razoroži in se jih pošlje v koncentracijsko taborišče.

Rim, Italija, 23. januarja. — Neki tukajšnji list je dobil poročilo, da se bije pri gori Tarabošu že tri dni vroča bitka. Črnogorcem poveljuje princ Mirko.

Pariz, Francija, 23. januarja. — Z Dunaja poročajo, da so zavzeli Avstrijci dvoje črnogorskih pristanišč in da črnogorsko vojaštvo odlaga orožje. Neki rimsko poročilo pravi, da se je vnela v bližini Skadra vroča bitka, ki traje že tri dni. Na čelu Črnogorcev se bori princ Mirko. Armadi generala Vukotića preti nevarnost, da jo bodo Avstrijci obkolili. Če se armadi ne posreči Avstrijcev že vsaj nekaj dni zadržati, bo uničena.

Curih, Švica, 23. januarja. — Z Dunaja poročajo:

Vsakemu treznomislečemu človeku je jasno, da se črnogorska armada ne bo mogla dolgo vzdržati. Devet desetin črnogorske artilerije je v avstrijskih rokah. Ker so zasedli Avstrijci Bar in Odsinj, ne morejo dobiti Črnogorci od nikoder živil in municije.

Rim, Italija, 23. januarja. — Črnogorski kralj Nikita je dospel danes dopoldne ob enajstih sem. Spremlja ga princ Peter. Na kolodvoru ga je sprejel italjanski kralj.

Rim, Italija, 23. januarja. — Črnogorska kraljica Milena je dospela v Lyon na Francoskem.

Berlin, Nemčija, 23. januarja. — Vsa poročila angleških in francoskih listov glede spora med Bolgarsko in Nemčijo so neutemeljena in neresnična. Med Bolgarsko in Nemčijo vladajo zelo dobri prijateljski odnošaji.

London, Anglija, 23. januarja. — Nemške čete so zapustile Kruševac in Čuprijo, Prištino, Prizren in Djakovo. Takoj za njimi so zasedli ta mesta Bolgari. Zakaj se je to zgodilo, se dosedaj še ni dalo dognati.

Berlin, Nemčija, 23. januarja — Nek ugleden diplomat se je danes izrazil:

Italjanska poročila, da so pogajanja med Avstrijo in Črnogoro prekinjena, so neresnična. Pogajanja se še vedno vrše in bodo kmalo končana, ko bodo Črnogorci odložili orožje.

Pariz, Francija, 23. januarja. — Včeraj se je zopet pojavilo pred bolgarskim pristaniščem par zavezniških bojnih ladij, ki so začele obstreljevati luko Dedeagač. Povzročena škoda je precejšnja.

Begunci.

Rim, Italija, 23. januarja. — Iz Črnegore in Albanije prihajajo vedno novi begunci v Bari, Brindisi in Rim. Med njimi se nahaja tudi Francoz E. Vitta, ki je bil šel v Albanijo, da bi pomagal srbskim otrokom. On je bil tudi priča, ko se je potopil parnik "Brindisi". Ta parnik, je rekel, je bil zadnje upanje Črnogorcev.

Splošen napad.

Atene, Grško, 23. januarja. — Kakorhitro bodo imeli Nemci in Avstrijci potrebne železniške zveze, bodo uprizorili splošen napad na Solun. Za napad je pripravljena armada, ki šteje 320,000 mož.

Italjanska fronta.

Italijani obstreljujejo avstrijske postojanke v dolini Sugano. — Artilerijski spopadi.

Dunaj, Avstrija, 23. januarja. Ob celi italijanski fronti se vrše neprestano vroči artilerijski spopadi. Italijani razsipajo svojo municijo, toda dozdaj se jim še ni posrečilo priti niti za korak naprej.

Avstrijski generalni štab poroča:

— Pri Tolminu, zapadno od Krna in ob celi tirolski fronti se vrše vroči artilerijski spopadi. — Pri Boveu smo zapodili nazaj nek italijanski oddelek, ki je nameraval zavzeti neko važno postojanko. — Na Borgo so se pojavili avstrijski letalci in vrgli na municijsko skladišče nekaj bomb. — Del skladišča je popolnoma uničen.

Avstrijska artilerija je obstreljevala Rivo.

Rim, Italija, 23. januarja. — Italijanski generalni štab naznanja:

Italijanska artilerija je napravila v dolini Sugan Avstrijcem veliko škodo. Na Krasu so dobili naši vojaki precej ojačenj, kar jim je toliko koristilo, da so na nekaterih točkah za par sto metrov napredovali.

Cesar Viljem.

Atene, Grško, 23. januarja. — Iz Soluna poročajo, da je dospel nemški cesar Viljem v spremstvu generala Mackensena v Gevgeli. To mesto leži ob grško-bolgarski meji.

Koncentracija turških čet.

Pariz, Francija, 23. januarja. — Havasova agentura naznanja, da so začeli Turki koncentrirati svoje čete pri Gumirinj in Soufli. Nad Seresom se skoraj vsak dan pojavi kak nemški letalec, ki rekognoscira okolico.

Srbski častniki prihajajo v Atene in na otok Krf. Na otok Krf bo odpotoval tudi srbski kralj Peter, kakorhitro se bo nekoliko ozdravil.

Obstreljevanje.

Solun, Grška, 23. januarja. — Francoski letalci so uspešno obstreljevali Bitolj, Gevgeli in Petrič.

General Sarrail.

London, Anglija, 23. januarja. — Vrhovni poveljnik zavezniških čet na Balkanu je zapovedal v Solunu zapleniti 15,000 litrov petroleja, katerega so našli vojaki v nekem skrivališču.

Pogajanja.

London, Anglija, 23. januarja. — Med zavezniki in Grško se vrše diplomatična pogajanja glede nemških in bolgarskih vojakov, katere bodo vjeli zavezniki v Macedoniji. Zavezniki so pripravljeni plačati Grški za prehrano jetnikov precej visoko odškodnino.

Boji v Mezopotamiji.

London, Anglija, 23. januarja. — V petek se je vršila pri Eslanu v Mezopotamiji vroča bitka med turškimi in angleškimi četami. Izgube so bile na obeh straneh precejšnje.

Uradno poročilo se glasi:

General Sir Perry Lake je v soboto brzojavil, da je napadel gen. Aylmer turške postojanke pri Eslanu. Angleška zmaga bi bila najbrže popolna, če bi ne bilo vreme tako slabo. Vsled slabega vremena tudi ni bilo mogoče v soboto obnoviti napada. Podrobnosti še niso znane.

Ekspedicija.

Milan, Italija, 23. januarja. — Iz Carigrada poročajo, da se pripravljajo Turki, Nemci in Bolgari na splošen napad. V Mezopotamijo bodo poslali ekspedicijo, kateri bodo poveljevali avstrijski častniki. Naloga ekspedicijske armade bo zavzeti Bagdad.

Zračni napad.

Carigrad, Turčija, 23. januarja. — Turški generalni štab poroča:

Neki turški hidroplan je obstreljeval slrambe za aeroplane na otoku Tenedos. Neka sovražna bojna ladija je bombardirala Sed-el-Bahr.

Cesar Franc Jožef zbolel.

London, Anglija, 23. januarja. — Iz Rima poročajo, da je cesar Franc Jožef hudo bolan; baje ima bronchitis.

Albanija.

London, Anglija, 23. januarja. — Še dosedaj se ne ve, kaj je pravzaprav s Črnogoro. In Avstrijci in Nemci zatrjujejo, da Črnogorci odlagajo orožje, iz Rima in Pariza pa poročajo, da so Črnogorci sklenili boriti se do zadnjega.

Avstrijci bodo najbrže poslali v Albanijo močno armado, ki bo zasedla celo oba.

O Bolgarih, ki so pred tremi tedni zapustili Albassan v Albaniji, se nič več ne sliši. Srbi so popolnoma porazili neki bolgarski oddelek, ki se je nahajal v Beratu. Berat je oddaljen [illegible] milj od Valone.

Napad nemških strojev.

Nemški letalci so obiskali angleško obal dvakrat v enem dnevu. Eden ubit, šest ranjenih.

London, Anglija, 23. januarja. Nemški letalni stroji so napravili danes dva zračna napada na vzhodno kentsko balo. Zgodaj zjutraj je vrgel nek sovražni aeroplan devet bomb v neko kentsko mesto ter ubil enega moža, ranjeni pa so bili dva moža, ena žena in trije otroci. Dvanajst ur kasneje sta napravila dva hidroaeroplana napad na isto pokrajino, pa nista napravila nikake škode ter ne zakrivila nikakih nesreč. Angleški vojni aeroplani so jih začeli preganjati, vendar se je sovražnikom posrečilo srečno ubežati.

To sta bila prva napada od 13. oktobra 1915, ko so nemški zrakoplovi bombardirali London in predmestja, pri kateri priliki je bilo mrtvih in ranjenih več, kakor 150 ljudi.

Pokrajina, ki je bila prizorišče zadnjega napada, se nahaja kakih 50 milj od Londona. Vreme je bilo kakor zanalašč zelo ugodno za zračne napade. Bila je jasna mesečna noč in ni bilo nikakega vetra, ki bi oviral napade. Nemški aeroplani so prišli bržčas iz Belgije čez kanal.

Vojno ministrstvo naznanja, da niso povzročili nemški aeroplani nikake vojaške škode, temveč napravili samo nekaj škode privatnim lastnikom. Užigalne bombe so povzročile požar, ki se ga je posrečilo kmalu pogasiti.

Italijansko ministrstvo.

Amsterdam, Nizozemsko, 23. januarja. — Neki tukajšnji časopis je dobil iz zanesljivega vira poročilo, da je italijanski kabinet resigniral in da je Luzatti Salandrov naslednik.

Požar.

Boston, Mass., 23. januarja. — Tukaj je pogorelo do tal Trement gledališče. — Škoda znaša 100 tisoč dolarjev.

Duma.

Berlin, Nemčija, 23. januarja. Člani dume se bodo sestali 23. januarja. Časopisju je strogo prepovedano razpravljati o dumi in o predlogih, katere mislijo člani staviti.

Podmorski čolni.

V sedanji vojni igrajo eno najvažnejših ulog podmorski čolni. — Kdo jih je iznašel?

Velike križarke in druge velike bojne ladje nimajo v sedanji vojni tako velikega pomena kot se je začetkoma mislilo. Glavno ulogo v pomorskih bitkah igra sedaj podmorski čoln. Če bi ne imeli Nemci svojih podmorskih čolnov, bi bili Angleži že kdaj popolnoma zablokirali vso nemško oba.. Podmorski čoln je tako zgrajen, da se lahko potopi in da lahko ostane več ur pod vodo. Iz vode gleda le takozvani periskop skozi katerega je poveljujočemu častniku mogoče opazovati, če se bliža kaka sovražna bojna ladja. Podmorski čoln je bil iznašel približno pred dvajsetimi leti neki Iree, Holland po imenu, ki je delal ž njim prve poskuse v newyorškem pristanišču. Vojaški strokovnjaki so zmigavali z rameni in večkrat izjavili, da ne bo nič iz cele stvari. Iznajdbo so slednjič tako izpopolnili, da igra sedaj podmorski čoln pri mornarici vsake države eno prvih ulog. Natančen popis podmorskega čolna najdete v letošnjem Slovensko-Ameriškem Koledarju.

Razen tega obsega še veliko lepih povesti, zanimivih člankov, krasnih slik, itd. Da je Koledar v resnici nekaj izvrstnega, je razvidno iz tega, ker smo ga v dveh mesecih popolnoma razprodali in smo sedaj priredili že drugi natis. Rojaki, če ga hočete imeti, ga naročite takoj! Stane s poštnino vred samo **35 centov.**

Naroča se pri:

SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Nemčija in Belgija.

Državi bosta baje sklenili separaten mir. — Angležem bo pomagala Nizozemska. — Nemške zahteve.

Washington, D. C., 23. jan. — Danes se je v diplomatičnih krogih zelo veliko razpravljalo o poročilu, da nameravata skleniti Nemčija in Belgija separaten mir. Zelo zanimiva je tudi vest, ki jo je dobila neka tukajšnja poročevalska agentura:

Angleška je bila na to že dolgo časa pripravljena. V slučaju, da bi sklenili Belgija in Nemčija mir, bi dobila Anglija na svojo stran Nizozemsko, ki bi takoj napovedala Nemčiji vojno. Ako bo sklenila Nemčija z Belgijo mir, ga bo sklenila tudi s Črnogoro in Japonsko. Vsakemu je jasno, da to ne bo veliko zmanjšalo števila sovražnikov.

Iz zanesljivega vira se je doznalo, da bo stavila Nemčija sledeče mirovne predloge:

Srbijo naj se razdeli med Avstrijo, Bolgarsko in Grško. Rusi morajo izročiti Besarabijo Rumunski.

Nemčiji ne sme nikdo braniti, da bi ne imela na Turškem svojega upliva.

Belgija naj postane zopet samostojna.

Nemčija je prepričana, da bo to lahko dosegla.

Nemški socijalisti za mir.

London, Anglija, 23. januarja. Iz Amsterdama poročajo, da je sklenilo več nemških socijalističnih organizacij resolucije, v katerih pozivljajo socijalistične poslance v Reichstagu, naj bodo odločno proti vsem vojnim posojilom.

Večina resolucij kaže, da se v Nemčiji vedno bolj širi med delavci močna želja po skorajšnjem miru.

Odbor socijalistične stranke v Solingen, ki je središče industrije za vojne potrebščine, je izrazil obžalovanje, da niso zavzeli vsi socijalistični poslanci istega stališča proti vojni, kakor ga je nekaj poslancev v Reichstagu. Če bi bili vsi složni, bi bile razmere čisto druge.

Braziljski poslanik umrl.

Lizbona, Portugalsko, 23. jan Braziljski poslanik na Portugalskem, dr. Regis de Oliviera, je danes tukaj umrl. Zadela ga je srčna kap.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Tekom vojne smo odposlali hranilnicam, posojilnicam ter posameznim osebam na KRANJSKO, ŠTAJERSKO, ISTRIJO, KOROŠKO, HRVATSKO, in druge kraje v AVSTRO-OGRSKI blizo 7 milijonov kron. Vse te pošiljatve so dospele v roke prejemnikov, ne tako hitro kakor prej v mirnem času, toda zanesljivo. Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga od tam pošiljajo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order" ter priložite Vaš natančen naslov in naslov osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K.	$	K.	$
5....	.85	120....	16.20
10....	1.50	130....	17.55
15....	2.20	140....	18.90
20....	2.85	150....	20.25
25....	3.55	160....	21.60
30....	4.20	170....	22.95
35....	4.90	180....	24.30
40....	5.55	190....	25.65
45....	6.25	200....	27.00
50....	6.90	250....	33.75
55....	7.60	300....	40.50
60....	8.25	350....	47.25
65....	8.95	400....	54.00
70....	9.60	450....	60.75
75....	10.30	500....	67.50
80....	10.95	600....	81.00
85....	11.65	700....	94.50
90....	12.30	800....	108.00
100....	13.50	900....	121.50
110....	14.85	1000....	132.00

Ker se cene sedaj pogosto spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Villa zanikava krivdo.
"Persio" potopili Turki.

VILLA JE ŠE VEDNO PROST. — PO SVOJEM ČASTNIKU, KI JE PRIŠEL NA AMERIŠKO OZEMLJE, JE SPOROČIL, DA NI KRIV IN DA NI V NOBENI ZVEZI Z UMOROM AMERIKANCEV PRI SANTA YSABEL. — PRAVI, DA BO KAZNOVAL ZLOČINCE. — TURČIJA BO BAJE PREVZELA ODGOVORNOST ZA POTOP PARNIKA "PERSIE".

El Paso, Texas, 23. januarja. — Nocoj je prispel v El Paso Theato Preto, major iz Villove vojske, ki je prinesel seboj izjavo generala Francisca Ville do ameriškega ljudstva. V tej izjavi pozdravlja Villa ameriško ljudstvo ter pravi, da so on i njegovi pristaši z grozo in studom slišali o zločinskem umoru osemnajstih Amerikancev pri Santa Ysabel. Villa ne samo odklanja vsako zvezo in odgovornost za to dejanje, temveč tudi odločno zatrjuje, da mu je bilo to popolnoma neznano do pred nekaj dnevi, ko je zvedel o tem v Elruco. V izjavi se je glasilo:

— Želim povedati ameriškemu ljudstvu, da nisem bil prav nič udeležen pri oni grozni tragediji, ki je bila delo nasilnih zločincev. Ljudstvu Združenih držav obljubljam s častno svojo besedo, da ne bom miroval, dokler nisem ujel vse člane one tolpe, ki je zakrivila ta zločin, ter jih kaznoval, kakor zaslužijo.

Dalje pravi Villa v svoji izjavi, da daje vsem tujcem v Mehiki popolno zagotovilo, da se ne bo skrivilo niti enega lasu Amerikancem ali drugim tujcem v ozemlju, kjer se nahajajo Villa in njegovi privrženci, če bodo seveda upoštevali pravice ter se brigali za svoje lastne zadeve.

Villa je prašal za prostovoljce, kdo da bo nesel to izjavo v El Paso na ameriško ozemlje, češ, da bo pomenilo to poslanstvo skorajgotovo smrt. Major Preto, ki je izvršil to nalogo, je bil eden od stotih, ki so se javili.

London, Anglija, 23. januarja. — Kakor zatrjuje neko poročilo iz Berlina, namerava izdati turško mornariško ministrstvo izjavo, v kateri bo sprejelo nase krivdo potopa angleškega parnika "Persia", ki je bil potopljen v Sredozemskem morju.

Mislijo, da bi odstranila taka izjava vse teškoče, ki so bile med Združenimi državami in Nemčijo in Avstrijo.

Ta vest ni potrjena od drugih virov.

Washington, D. C., 23. januarja. — Zadeva parnika "Persie", ki je bil potopljen dne 13. decembra v Sredozemskem morju in z njim dva Amerikance, je prišla v čisto novo luč, če se izkaže, da je resnično poročilo iz Amsterdama in Londona, da je prevzela odgovornost za dejanje turška vlada.

Vsa stvar sicer še ni gotova, če pa bo vest uradno potrjena, bo brezdvomno predsednik Wilson odločno protestiral proti turški vladi, ki je kriva, da je bil brez svarila potopljen potniški parnik "Persia" od turškega podmorskega čolna.

Državni tajnik Lansing je rekel, da še ni dobil nikakega uradnega potrdila in je zato odklonil, da bi razpravljal o tej zadevi.

Zaplemba lastnine ubežnikov.

Berlin, Nemčija, 23. januarja. Iz Budimpešte poročajo, da je zapovedala vlada zaplembo vse lastnine onih Srbov v Zemunu, ki so bili ogrski državljani, pa so ubežali. Vrednost cenijo na 53,000,000 kron.

Oni, ki so pri tem prizadeti, so povečini trgovci, ki so ubežali ter pustili za seboj ogrske in avstrijske upnike. Ogrska vlada bo prodala zaplenjeno lastnino ubežnikov, da bo zadostila zahtevam teh upnikov.

Potop dveh turških parnikov.

Petrograd, Rusija, 23. januarja. Tukaj so danes naznanili, da so potopili ruski torpedni čolni v Črnem morju dve turški ladji, ki sta bili naloženi z raznimi vojnimi potrebščinami. — Moštvo so ujeli.

Pod varščino.

Samuel Adler, lastnik Grand Union hotela na Park Ave., je bil včeraj aretiran, ker so mu dokazali, da so se v njegovih lokalih zbirale prostitutke. Sodišče ga je postavilo pod varščino $1000.

POZOR, ROJAKI!

Rojakom naznanjamo, da imamo v zalogi še kakih 1500 slovenskih Koledarjev. Kdor ga še ni dobil, oziroma, kdor hoče imeti še enega, naj nam to na dopisnici sporoči. Dosedaj smo razposlali že štirinajstisoč slovenskih Koledarjev!

Upravništvo "Glas Naroda".

Francoski aeroplani.

Pariz, Francija, 23. januarja. — Nocojšnje uradno francosko poročilo naznanja, da je napravilo 24 francoskih letalnih strojev polet in napad na nemško trdnjavo Metz, kjer so vrgli 130 bomb na železniške postaje in barake. Stroji so se vrnili brez škode, le en aeroplan se je moral spustiti na zemljo.

Poročilo se glasi:

"Dne 23. januarja sta bombardirala dva oddelka naših letalnih strojev, ki sta sestajala iz 24 strojev, železniške postaje in barake v Metzu. Na tla so vrgli 130 bomb. Napadalne stroje je spremljal še oddelek branilnih strojev, ki so se med napadom spoprijeli z nemškimi stroji, ki so se postavili nasproti.

"Naše aeroplane so sovražniki ves čas silno obstreljevali in so se vsi stroji vrnili nazaj brez škode, razven enega, ki se je moral spustiti na zemljo jugovzhodno od Metza."

Knezoškof Mundelein.

Dr. George Mundelein, novoimenovani knezoškof čikaški, se je včeraj poslovil od svojih prijateljev. Prihodnji teden bo odpotoval v Chicago.

ROJAKI POZOR!

Ker nam letos nikakor ni [illegible] če dobiti PRATIK iz stare[illegible] ja, opozarjamo vse cenje[illegible] in rojakinje, da naj p[illegible] čajo naš Koledar.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the SLOVENIC PUBLISHING CO. (a corporation.)

FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers: 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.00
„ pol leta	1.50
„ celo leto za mesto New York	4.00
„ pol leta za mesto New York	2.00
„ Evropo za vse leto	4.50
„ „ „ pol leta	2.55
„ „ „ četrtleta	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St. New York City

Telefon 4687 Cortlandt.

Postopanje Angleške.

Kdor je pazno zasledoval časopisje v zadnjem času, je večkrat čital, da so začeli Angleži pleniti pošto, ki je prihajala iz Nemčije in Avstrije na nevtralnih parnikih. A to ni bilo dovolj, temveč so zaplenili tudi ono pošto, ki je prihajala iz nevtralnih držav, kakor n. pr. iz Švedske in Nizozemske.

Čeprav ne bi bili čitali takih vesti, smo vsi to dobro občutili na lastni koži. Že nekaj tednov sem nismo dobivali iz domovine ne pisem in ne časopisov, in vedeti smo mogli, da ni vse v redu. Tudi prej se nismo mogli pohvaliti, da smo redno prejemali pisma iz domovine. Dobivali smo le mal odstotek onega, kar so znanci in sorodniki v stari domovini pošiljali svojcem v Ameriko, ker je šla večina vseh pisem v koš avstrijskih vojaških cenzorjev. Potrpeli smo, ker smo morali potrpeti, in zdaj, ko sploh ničesar ne dobimo, — bomo tudi morali.

Ne pride nam na misel, da bi se potegovali za Nemčijo in Avstrijo. Ti dve državi imata sami dovolj grehov na vesti in sami ne bi drugače delali v enakem položaju. Spomniti se moramo samo Nemčije, ki je v vseh slabih lastnostih in kršitvah mednarodnih zakonov in pravil najvernejša družica Angleški. Cel svet se je zgražal nad zločinskim postopanjem Nemčije, ki je brezobzirno potapljala s svojimi podmorskimi čolni potniške parnike in potnike na njih, ne da bi jim dala priliko in časa, da bi se prej rešili, kar bi po mednarodnih postavah morali storiti.

Kakor smo protestirali proti nečlovečanskem postopanju nemških podmorskih čolnov, tako moramo tudi odločno zavračati nepravilno ravnanje Angležev, ki vzemajo s parnikov pošto, ki je namenjena ljudem, ki niso z vojno v nobeni zvezi. Dobro razumemo, da hočejo dobiti Angleži v pismih razne dokaze proti nemškim špijonom. To pa bi lahko storili na kak drug način in pri tem jim ne bi bilo treba zaplenjati pošte, v kateri kaj takega ne morejo najti.

Ko je odgovorila Švedska s podobnim dejanjem na korak Angleške ter zaplenila angleško pošto, ki je prihajala iz Rusije, so se Angleži naravno zelo ujezili, češ, nevtralna država nima v teh vprašanjih istih pravic, kakor jih imajo bojujoče se države. Začela je tudi groziti in svoje grožnje že izpeljevati, da bo blokirala vse nevtralne države ter kontrolirala njihovo trgovino. To dejanje govori samo zase. Anglija se je postavila na isto stališče, kakor Nemčija. Pokazala je s tem, da je v isti vrsti z Nemčijo, kar se tiče terorizi[illegible] in zatiranja. Angležev Slo[illegible] nismo mnogo poznali, ker smo imeli z njimi bližnjih stikov [illegible]vka. Spoznavamo pa jih [illegible]mo, da sta v Evropi dva [illegible] sta povzroča svobodi in ki imata brezmejno pohlepenje in lakomnost po nadgospodstvu na svetu. Nemci na suhem — Angleži na morju, — drugi pa naj plešejo, kakor bodo ti hoteli!...

Čisto drugačna je ta vojna od onih, ki so jih vojevali narodi nekdaj. Včasih so imeli vsaj kaj vzrokov, imeli so lepe namene in cilje, ki so bili narodom sveti, da so se zanje bojevali. Še danes občudujemo ljudi iz raznih osvoboditeljnih vojn, ki so prelivali kri za svojo svobodo. Danes pa je pri tej vojni najbolj čudno to, da poginjajo ravno oni narodi, ki so svobode najbolj potrebni in ki so jo najbolj zaslužili.

Za Nemčijo in Avstrijo ginejo Slovenci, Hrvati in drugi slovanski narodi, za zaveznike pa so šli v smrt Belgijci, Srbi, Črnogorci in drugi, ki ne bodo imeli nikake koristi. Angleži in Nemci si stoje nasproti s svojim kapitalom, drugi so pa le orodje, mali uteži, ki naj odločijo, če bo zmagal angleški ali nemški kapital.

Ko je izbruhnila vojna, se je razneslo, da bomo vsi zatirani narodi prosti in svobodni, kakor ptiči. Od Nemčije in Avstrije že vemo, kako svobodo znajo deliti. Anglija pa zdaj začenja kazati, da ji metode Nemcev niso tuje in neznane. S svojim postopanjem, pri katerem so prizadete ne samo države Nemčija in Avstrija, temveč tudi narodi, ki prebivajo tam. Ti narodi ne dajo mnogo za Nemčijo, vse žrtve donašajo zdaj le pod silnim pritiskom vojaškega nasilstva. Pri teh narodih si Anglija gotovo ne bo pridobila naklonjenosti in ne vere, da jim bo prinesla svobodo.

Voda se čisti in dobro je za nas, da ne ribarimo v kalnem. Če bo poleg vsega gorja in velikanskih žrtev prinesla vojna vsaj eno dobro stvar, bo to gotovo spoznanje, da je svoboda edino-le pri in v ljudeh samih. Kadar bo zopet oživela vsa ona silna energija narodov, ki jo mogotci tako brezvestno trošijo in zapravljajo zdaj, mora priti prava svoboda, ki je ne bodo deležni samo nekateri, privilegirani in nasilni narodi, kakor so Nemci in Angleži, temveč vsi.

Dopis.

Moon Run, Pa. — Prosim, priobčite ta moj prvi dopis iz tukajšnje naselbine. Delavske razmere so še precej dobre, dela se vsaki dan, nobenemu rojaku pa ne svetujem sem hoditi za delom, ker se delo težko dobi. Na društvenem polju dobro napredujemo. Zadnji teden se je tukaj štorklja oglasila in je pustila F. Dolencovi družini čvrstega sinčka. Čestitamo! Oba, mati in sin, se dobro počutita. Pozdrav vsem rojakom širom Amerike! — Naročnik.

Materino srce.

Spisal **Rado Murnik.**

I.

Ob oknu toplo zakurjene sobe je sedela vedrega decembrskega popoldne postarna gospa za belo pogrnjeno mizo in pletla nogavico. Tiha zadovoljnost ji je sevala iz prijaznih rjavih oči, z mirnega, milega obraza; komaj vidne so bile na njem plitve gube in kotanjice.

Zdajinzdaj je pogledala venkaj. Od čistega neba je lila bledomodra, prejasna bleščava, v bajnem zlatu so žareli vrhovi daljnih gora. Sneg je pokrival senožeti, oranice in gozde; raz sosedne trške hiše so visele dolge ledene sveče.

Ugodno je bilo v gorki stanici. Polahko je tiktakala stara ura na nihalo v črnem urnjaku med slikami svetnikov v pozlačenih okvirih na modrikasto opleskani steni. Pri vratih je visela posodica z blagoslovljeno vodo, zraven nje pa gitara z rdečim trakom, prvo darilo rajnega moža. V stekleni omari je bilo vse polno pisanih kipcev, steklenic in igračic od vsakovrstne tvarine, na vrhu pod steklenim zvonom pa razpelo, okrašeno z umetnimi cvetlicami. Poleg postelje je počival ličen kolovrat, dragocen spomin gospene matere; nad njim je visela fotografija mladega moža. Med okni so bili obešeni na nitkah lepi grozdi, spodaj pa so ležala velika jabolka in pomaranče. Nasproti vrat je skakal kanarček v odprti kletki; včasih je zletel gospe na ramo, si dal božati, veselo zapel in prhnil zopet nazaj v svojo zeleno hišico.

Zunaj se je jelo temniti; nad Krko so vstajale sive megle. Stara dekla Mica je prinesla prižgano petrolejko in zagrnila okna. Krotka luč izza zelenega zaklona je zasijala na njenem rumenkastem obrazu, ki je bil z gubami ves prepрežen kakor z nitkami. Želela je gospe dober večer, vrgla poleno na ogenj in odšla s tihimi koraki.

Pred hišo so se ustavile sani; kmalu je nekdo v veži ostrgaval obutal ob slamnati odrgač in potrkal na vrata.

"Prosto!" je dejala gospa in vstala. Odložila je pletivo pa klobčič na mizni prt in šla poznemu gostu naproti.

"Dober večer, milostiva!" je zakrehal suh mož z zgrbanim hrbtom v dolge mobnošenem kožuhu. Od mraza zaripljeni obraz s srhlo sivo brado, s širokimi tankimi ustnami že na prvi pogled ni bil nič kaj prikupljiv. Dvoje drobnih, vodenosivih oči je prežalo po lisičje ozko pod čelom; v njih se je skrivala hladno preračunjajoča, brezdušna lokavost. Ko je potegnil črno kučmo z glave, se je pokazala pleša, slabo zakrita z redkimi redmi povprek počesanih las. Z nerodnim uklonom in z upognjenimi koleni se je bližal gospodarici tiho, po mačje. Mrzel puh je prihajal od njega; kanarček je prestrašen zafofotal v kletki.

"O — gospod Jemec? Bog vas sprimi!"

"Ali ste sami, gospa Jarnikova?" je vprašal oprezno in z umekljivim pogledom bliskoma premeril vse kote.

"Sama. Prosim, sedite!"

Pozvonila je in naročila Mici, naj prinese kruha, polič vina in kupico.

"Zopet sem tukaj v Razdoru, gospa!" je začel. Snemal si je debele rokavice in odvil volnato ovratnico. "To sem vam nadležen, kajneda! Pa kupčija je kupčija, hehe! Kako pa, ali si nemara niste premislili zastran hiše?"

"Žal mi je, da vam ne morem ustreči, gospod Jemec!" je odgovorila z rahlim nasmehom.

"Lepo ponudbo odklanjate, lepe denarce!" je vzdihnil in stokaje sedel na stol. "Že vidim, da ne bo nič z nama dvema. No, pa saj dolgo vas tako ne bom motil."

"O, prosim, prosim, gospod Jemec, saj se vam menda vendar ne mudi tako", je dejala vljudno.

Mica je prinesla vina. Jemec ga je komaj posil. "Na vaše zdravje!"

"Lejte, gospa", je nadaljeval, "v takem-le strupenskem mrazu se vozim okolo in prezebam za ljubi kruhek. Če se ne ujuži kmalu, pa ne vem, kaj bo! Oh, to so križi in težave! Dela čez glavo, zaslužka nič! Nadloga, sama nadloga!"

Bobnal je po mizi s suhimi, krivimi prsti, podobnimi krempljem ujede.

"Treba vam je takih skrbi, vam, ki tičite v tisočakih!" se mu je nasmehnila vdova.

"Oh — gospa!" je vzkliknil, skril desnico za suknjo na prsi in potuhnjeno nagnil glavo. "Beraštvo, golo beraštvo! Siromaško životarimo od davi do drevi. Naša denarnica je prazna kakor eiganska malha, hehe. Ves dobiček se ubije, veste. Taka-le je! Oh, saj pravim, kaj bo, kaj bo, kaj bo!"

"Izvolite še piti, gospod Jemec!"

"Hvala, gospa! — Vidite, takole zanič se mi godi; vam pa pojo vsi ptički, kakor se reče. Zakurjeno imate pa že kakor v vicah, hehe. Mirno in zložno se grejete ves dan, kajneda, in skrbi nimate nobene. E — blagor vam! Rajni gospod — Bog mu daj vse dobro na onem svetu in večna luč naj mu sveti! — rajni gospod Jarnik vas je preskrbel z vsem potrebnim. Mož, gospodar, da malo takih! Pa je umrl kar tako na celem! Škoda ga, res škoda! No, in če bi vam tudi kaj prišlo navzkriž danes ali jutri, tukaj ali tam, vam pa priskoči pomagat gospod sin."

Ko je imenoval starec njenega pokojnega moža, je vzdihnila vdova; takoj pa se ji je razvedril obraz, ko je omenil Jemec njenega sina. Pogledala je na podobo mladega moža in vse njeno bitje, vsa njena duša, vsa njena blaga čustva so bila v tem pogledu, vse, kar premore materino srce tihe sreče in neizpozajete svete ljubezni do otroka.

"Moj sin?" je rekla veselo in zaeno ponosno. "Moj Milan ima izvrstno službo, to je res. Ampak o kakšni podpori ni govoriti, vsaj zazdaj še ne. Moj Bog, na veselem Dunaju, saj veste..."

"Že vem, že vem, hehe. No, in pa še prav zalo nevesto ima tam mladi gospod Jarnik, ne bodi ji uročno! Tako sem slišal. Prav, kjer ni lehe, ni kile!"

Izprva jo je dirnila ta novica neprijetno, kakor vsako mater, kadar zve, da je tuje bitje prevzelo ljubljeno srce. Vzdihnila je globoko. Precej pa ji je prišlo na misel, da ji sin menda le zaradi tega ni pisal ničesar o tem, ker jo je hotel presenetiti, da bi bilo veselje tem večje. Zamišljena je gladila nogavico na mizi in ni opazila zaničljivega posmeha na velem obrazu starca.

"Oprostite, milostiva, vrniva se zopet h kupčiji, kajneda. Zunaj se noči, jaz pa moram še nocoj v Novo mesto. Ne smem se preveč zamuditi. Recite zadnjo: prodate hišo ali ne?"

Zmajala je odločno z glavo.

"Ne?" je zagodrnjal. Žmeril je prekanjeno v kot in droneal debelo zlato verižico svoje ure. "Pettisoč, milostiva!" je silil vanjo.

"Hiša je vredna najmanj trikrat toliko", je odvrnila. "Vrhutega bo pa dolenjska železnica..."

"O, že vem, že vem!" ji je naglo prestrigel besedo, in njegova senca se je nemirno pomikala na steni. "Dolenjska železnica! Bogve, kdaj jo prično, ako ploh kdaj! Pa tudi to še ni gotovo, kod poteče tir. Kakor kane, hehe."

Pogledal je preudarjaje na vrata, koder so bile med letno številko in med križi s kredo zapisane začetne črke treh kraljev iz jutrove dežele.

"Veste kaj, milostiva? Sedemtisoč! Pa udariva!"

"Obžalujem, gospod Jemec!"

"E-je! Sedemtisočinpetsto lepih goldinarčkov, primaruha! No?"

"Ne, ne, gospod Jemec! Midva se ne pobotava. Kar ne bi se mogla ločiti od rojstne hiše. Moj sin in moja hiša, to mi je vse na svetu in..."

"In tako dalje, že vem, že!" je hitel in pohuljeno gledal predse. "Spomini in mehko srce in take stvari, hm, hm!"

Pomislil je zopet nekoliko in skisnil se mu je hinavski obraz.

"Osemtisoč!" je viknil naposled. "Slišite? Osemtisoč goldinarjev, e, naj pa bo, no! Dajte roko! Dam vam takoj tritisoč za aro! Lepe bankovce!"

"Za noben denar ne! Saj veste, kako pravijo: ljubo doma, kdor ga ima!"

"Nočete?" je kriknil prometnik, skočil kvišku in iztegnil vrat, kjer so se poznale močne žile. "A, a! Osemtisoč! Pomislite, o-semti-soč! Strela! Naravnost podomače rečeno, nihče vam ne bi ponudil neč nego jaz. Zazdaj torej ni nič, že vidim, da ne. Tako-le hodim po zelene pse, hehe. Zdaj pa zdravi ostanite! Pa brez zamere! Nemara se pa vendar-le še odločite pozneje kdaj? Prosim, kar pišite! Plačam vam takoj. Osemtisoč! Lahko noč, milostiva, priročam se vam!"

"Bog vas obvari!"

Mica mu je posvetila po stopnicah in kmalu so oddrčale sani iz Razdora. Gospa pa je še dolgo sedela vtopljena v misli in ugibala, kakšna pač more biti — sinova nevesta. In zopet je čutila zoprni, mrazotni puh, ki ga je bil prinesel vsiljivi starec s seboj.

II.

Mračnega zimskega popoldne po Božiču se je v elegantni dunajski kavarni širokoperil ob kameniti mizici dragonski nadporočnik z oholim, naveličanim obrazom. Leno je molel iztegnjene noge od sebe in kimal mlademu gospodu, ki je sedel njemu nasproti v elegantni salonski obleki najnovejšega kroja z globoko izrezanim telovnikom. Častnikov znanec je bil vitek in gibek; fini, ozki obraz z odkritosrčnimi, prijaznimi potezami so oživljale nemirne, svetle oči.

"Meni se nekaj zdi, ljubi Milan!" je izpregovoril častnik in zažugal svojemu živookemu sosedu. Zlahkoma je privzdignil pripasano sabljo in zarožljal z ostrogami.

Milan se je nasmehnil v zadregi, si pogladil kratko brado in se obrnil nekoliko stran, kakor bi hotel opazovati igralce pri biljardih. Ostrogač je grozničavo zazehal, zamežal in hlastno mignil rumenolasemu, bledoličnemu dečku, ki je prenašal težak kup časopisov: "Pst, ti! Ti črni možicelj, pozor! Trabuko! Kaj zijaš, paglavec! Marš!"

Obrnil se je zopet k znancu.

"Mhe, hm, tako je zdaj ta re?" je dejal kolikor mogoče ironično. "Lepa Ilka je očarala mojega nedolžnega Jarnika! E?"

Zaspani pikolo je prinesel na svetli kovinski skodelici nadlajtnantu skrbno užgano smodko ter se mu uslužno poklonil s plašnim pogledom.

"Bodi ušj" se mu je zahvali oficir in si vihal brke.

"Davor, kaj pa briga Ilka tebe?" je izpregovoril Jarnik in uprl svoje ognjevite oči v kavalerista.

"No, no! No, no!" mu je hipno segel v besedo častnik, mahal z roko kakor v obrambo in cineal na svojem rdečebaršunastem sedežu. "Vozimo počasi! Ali..."

Ni dovršil stavka, ampak je pozorno ogledaval cigaro in se naposled nakremžil prav malomarno in blazirano. Jarnik je sedel mirno. Njegovo razburjenost je izdajala samo desnica, ki je nervozno gladila gosto kratko brado.

"No, zaradi Ilke se menda vendar ne stepeva! Saj sva si rojaka. Ali toliko ti pa tudi povem: Ilka je koketulja prvega razreda! Titularni angel! Lice lepo, srce slepo!"

Jarnik je molčal.

"Ilka je pravi titularni angel!" je ponavljal nadporočnik počasno in s poudarkom, kakor bi hotel še sam nekoliko premišljati svojo znamenito izjavo. "Paradni angel! Denarja seveda nima nič, denarja! To je tisto, kar me ne veseli, ljubček moj! Kaj praviš?"

Jarnik zopet ni odgovoril ničesar.

"Ljubi Milan! Premehko srce imaš za prestolno mešto. Morebiti si resnično zaljubljen v lepo plesalko?"

"In če bi bil?"

"Nikar se ne iznemirjaj!" je dejal nadporočnik leno. "Kar se tiče mene, vaju blagoslavljam. Do denarja, do dote ti torej ni nič, dasitudi si blagajnik. Ampak rečem ti: Bodi pameten!"

Jarnik je molče pogledal dragonca, ki je blagougodno izpustil debel tok dima iz ust.

"No, veš kaj", je dejal Davor, "mlad človek je pravzaprav grozno neumen! Tudi jaz sem se večkrat izgubil v nežne mreže. Zdaj sem pa neznansko previden. Lepe ženske in dekleta so pogubila cela kraljestva. Jaz sam, star Romeo, ne pojdem več v nobeno romantično zanjko, aja! Kaj še! Veš, kar snedel bi se, kadar pomislim, koliko denarja in koliko še dražjega časa sem potratil za čudne srčne potrebe. Najskrajnji čas je bil že, da me je srečala pamet! Moj oče se je namreč zaklel, da ne plača nobenega počenega groša dolga več za menoj. Vraga! Obljubil mi je celo, da odda vse mlajšemu bratu, če zajaham samo še enkrat prejšnjega lahkomiselnega konja. In moj stari je vedno mož-beseda, to ti pravim! No, saj smo užili že dovolj, kaj? In že hudo me ima, da se povrnem spet enkrat domov in — če Bog da in sreča junaška! — osrečim domače dekle! Ako prav polagoma postanem usolomurjen filister, ki ume modrovati le o repi in krompirju in hipotekah — kaj zato, haha!"

Idealni nadporočnik je iznova zazehal prav široko. Odložil je smodko, zapretil Jarniku zaspano s prstom in izrekaval lenobno:

"Milan! Saj se nikakor nočem vtikati v tvoje zasebne razmere ali razmerice. Toda moja prijateljska dolžnost, mislim, je, da te svarim glede Ilone. Imela je že častileev vsake bire. Zdaj ima na konopcu bogatega grofa. Viš, ga, tam-le sedi! Prava ničla, ta zaljubljeni starček! Tako se bo samo žogala tudi s teboj! Uniči te! Ilka je strastna zapravljivka! Toalete, pasijončki! Pusti prešerno tujko! Izberi si slovensko dekle! Ali pa vsaj Slovanko! Pusti, pusti Madžarko! Ilka je demon! Aha! To je prava beseda: demon! — Marker! Plačam! — Oprosti, Jarnik, moram še malo v Prater. Čau! Na svidenje!"

Zamišljeni Jarnik je namignil pikolu in ta mu je položil več novin na mizo. Milan si je izbral leposlovno revijo in listkal malomarno po njej. Naenkrat pa so se mu zapele oči ob napisu in bral je:

Materino srce. Francoska narodna pravljica.

Mladenič je ljubil prekrasno dekle.

Nekoč mu je velela ljubica: Ako me resnično ljubiš nad vse, pa pojdi tja in iztrgaj svoji materi živo srce iz prsi in prinesi ga meni!

Pa gre mladenič domov in iztrga rodni materi živo srce iz kadečih se grudi ter odhiti z njim k svojemu dekletu.

Ali na pragu mu izklizne krvavi plen iz rok na tla. Mladenič stopi nanj, se spotakne in pade ter ves razjarjen prekolne drgetajoče srce.

Zvesto materino srce pa zatrepeta poslednjikrat v presilnih smrtnih mukah in milo povpraša sina: Ali te hudo boli, oh, ubogi moj otroki

Milan je vzdihnil nehote.

"Ne, ne! Nič več ne pojdem k Ilki!" si je mislil. — Toda kakor iz rožnobarvne meglice se je dvigala podoba lepega dekleta. Zatisnil je oči in vendar je v bajni natančnosti videl pred seboj zopet in zopet Ilko! Zdelo se mu je, da gleda in občuduje nje krasni temnordevajoči obraz, nje ponosno vzpete bujne ustnice, nje belobleščeče zobke, nje črne, tako iskre oči; zdelo se mu je, da jo vidi zopet plešočo v sijajnem "orfeju"; zdelo se mu je, da vidi prozorne tančice njenega belega širokorokavnega ingvala, blesteče nize dragocenih korald na njenem vratu, zelenosvileni telovnik ter srebrne spone in oveze, zlate vrvice, širokogubno kratko krilo, črni predpasnik in rdeče čevljčke; zdelo se mu je, da sliši udar njenih nožic in žvenket madžarskih kraguljčkov ob kratkozvokih, presekanih ritmih strastnega čardaša.

"Samo še enkrat!" si je dejal. "Samo še enkrat moram k Ilki!"

(Dalje prihodnjič.)

Zapiski.

Stanko Majcen.

Mnogokaj, kar tu stoji, je zapisano samo zato, ker ukaz, naj molči, ni bil še nikoli tako strog kakor danes, ker se vse lepo, z bolestjo dovršeno pod človeško roko, ni še nikoli tako tiho in globoko zjokalo ob svojem porodu kakor danes. In ker še nikoli ni porajajoči duh s tako materinsko krutim zverstvom stisnil svojega živega ploda ob steno kakor danes.

Mladi in stari — kaj hoče to razlikovanje? Stari so mladi in mladi so stari; s kakršnim obrazom pač prideš na svet?

Mnogokaj je šele zdaj mlado, kar se je ob svojem času staro videlo, ker ni maralo takratnemu svetu pokazati svojega pravega obraza. Mnogokaj je šele zdaj staro, kar mlado ni nikdar ni bilo, ker je ob svojem času samo koketiralo in se dvigalo ob vsemogočnem, milostipolnem občinstvu.

Da, to so naše zvezde, ki, skrite v valovju neba, hodijo dolgo, dolgo pot, preden pridejo k nam, in ki se še potem, ko je njih bitje že zabeleženo, njih kakovost že opredeljena in njih skrivnostna luč že razkrojena, ki se še potem včasi neopazno umaknejo v višje prostore izpred učenjakov, strmečih oči in ust, ker se jim na tej zemlji ne zdi vse v redu.

In treba pomniti, da so vsi veliki — tihi ljudje, ki imajo enake le v najmanjših. Ker se med tema dvema bregovoma giblje, lovi in hlastno prekopicava, je sicer velika in deroča reka, a veliki jo z mostom svojega duha premosti — na breg malega. Le tako si je razlagati "čudno" naključje, ki je ruskemu slikarju pričaralo na eno platno, ramo ob rami — glavo Tolstega in glavo omejenega ruskega mužika v primerjanje.

In še treba pomniti, da se v odporu rodi največje. Vsiljivo pritrjevanje, sladka informiranost in mnogo obetajoče sočutje so tri prijateljice, ki nepovabljene sedejo za mizo in se gostijo ob neplačeni večerji. Možu sesajo kri iz žil, mozeg in kosti in trdijo, da so neizogibno potreben pendant k njegovi osebi. Skrivnost, blaga mati vsega velikega, pa diskretno stoji zadaj in se sramuje.

Kolikokrat odprem knjigo in načnem besedilo sredi kolone! — Beseda k besedi — nobenega duha. Stavek k stavku — še nobenega duha. Stran za stranjo — ni je špranjice, skozi katero bi milostno posijal duh.

In se vprašam: Zakaj ta človek piše? Ali sam sebi v radost kakor potok, ki si sam sebi žubori vednoisto pesem, ali iz navade, kakor mlin, ki melje kamen ob kamen, ker žita ni?

Res, da konji nimajo duše, a nekaj, nekaj morajo imeti, ker ti tako veličastno, veliko in častno in zvesto molče!

Bog, ki je ustvaril ptiče brez perja, je ustvaril tudi samotno deželo, v kateri prebivajo. V njej sede na solncu, ležejo jajca in se daleč od človeških oči in rok plodijo in množijo. Redkokdaj obvesla ribič to deželo, redkokdaj jo prepluje ptič visoko v zraku. A ta samotni rod pozna ribiča in pozna ptiča-brata v zraku. Samotno žije v samotni deželi bolečina samotnega rodu.

Taka vrsta ljudi se mi zdi edina sposobna in edina opravičena, da kritično izpregovori, kadar se na obzorju pojavi kaj umetnostno novega.

Dvom je največji dobrotnik človeštva. Podvoji naprej moč, dvakrat razširi pokrajino nazaj, tako da človek, presenečeno zastal v gibanju, v enem samem trenutku pregleda vso pot, preteklost in prihodnost.

Kateri veliki že ni podvomil? To, kar se kot tako ravno in nezmotno poděrtava v njegovem značaju, če kritiki dobe pero v roko, je le efekt. Tvorna sila je v temi tipala in je s široko razprtimi očmi videa v temi pritavala na konec.

Dvom in veliki dogodek?

Verujte mi, da je z velikim dogodkom že dolgo prej, preden se dogodi, do malega nasičena atmosfera, ki obdaja proroka. Je, preden je, ker ga je spoznal eden — sam. Ni, preden ni, če bi ga videlo jih več. Last je še danes neenako razdeljena med ljudi, kar je vedno bila in kar bi gotovo ne bila, če bi se našli ljudje, ki bi trdili, da je bila.

V neprestanem umikanju pred rokami, ki bi ga ujele, beži vse lepo enemu samemu v naročje, ki nič ne lovi, temuč samo čaka in sprejema. Tam zavrst in hlepenje brez uspeha, tu uspeh brez zavisti in hlepenja. In nič ne moreš odgovoriti, če ti eden onih tam zabrusi v zobe: Izdajalec!

Izdajstvo in ta opravek sta si tako zelo podobna, da se sama po sebi gladko pleteta v bič, s katerim proletariat udriha po kapitalistu.

Kapital in kapital. Izraz se izrazu čudi in, nem, ne najde besed ogorčenja. In vendar moram skupaj postaviti brata, ki se poznata in hočeta dati vedeti, da se ne poznata, in ne najdeta besed ogorčenja ....

Staro se s mladim prekvasi in mlado se s starim oskorji, da bi bilo oboje užitno ljudem, ki ne žive samo od kruha. A beseda božja ni stara in ni mlada, temuč je od veka do veka, in kdor bi se ji približal, da jo preizkusi za voljo starosti, bi se ustrašil. Zakaj v tistem trenutku, ko bi spoznal, bi se postaral sam in bi moral uprav začutiti strupeni dih časa v sebi.

Tudi za voljo poti je mnogokje prepir. Vzrok pa je cilj in ne pot. Enemu namreč je cilj važen, in ga uznemirja obilica poti zavoljo enega cilja. Drugemu pa je važna pot in ga prav nič ne moti ne cilj, ki je eden, ki jih je — obilica.

In cilj je zopet beseda, ki brez duha in krvi moli iz ravnine stavka kakor prazna berglja. O, da bi bil milostno dodeljen vsem tistim, ki ga potrebujejo! Kam nam strmi oko, škrupljev polno, če ne v cilj! A ne zaciljite poti, ki nujno nima konca, ki gre okoli in je resnično pot, pot, pot, in ne razdalja do predmeta.

Ruski slikar vidi sozvezdje tako:

Genij harmonije razmahnjenih peroti in razprostrtih rok drži v vsaki roki po eno zvezdo in velikih, zelo razmaknjenih oči gleda na zemljo, ki se pod njim vrti v vsemir. Nikdar mi ni bila možnost ene poti, čeprav sta predmeta, ki izhaja svetloba, dva, tako blizu, kakor tu. Skozi peroti, skozi roke, skozi oči genijeve, skozi njegove dolge, ožeče se noge do zemlje — ena pot.

Kaj se je zgodilo?

Slikar je udejestvil nemožnost in nemožnost je postala resnica.

Harmoniji govoriti v prid je nično delo. V čutnem veselju otroka nad barvami je nametal barve na platno in gledalci se suvajo z lahtmi: Kdo ga je učil harmonije, kje se je šolal?

Hm, odgovarja platno, — naš mojster še shodil ni, kaj še, da bi hodil v šolo!

SANATOGEN

DOBROTNIK CLOVEŠTVA

KRI! Moč! Zdravje! Dosežejo oni, ki se zdravijo z evropskimi zdravili, ker so najbolja. Posebno Sanatogen je pravi čudež za vse bolehne, slabotne in slabokrvne. 21,000 zdravnikov ga priporoča po celem svetu. Dobiva se pri nas. (Dom. Lekarna), kakor tudi druga garantirana zdravila za: **Zelodčne bolezni, nervoznost, revmatizem, prehlajenje, spolne bolezni, zdravila za pridobitev možke moči in za vse druge bolezni.**

S temi zdravili smo pomagali veliko rojakom, tako lahko tudi vam, ako se obrnete na nas. Na vsa vprašanja damo mi točna pojasnila o boleznih in zdravilih zastonj!

S tem si prihranite denar in pridobite si ZDRAVJE.

Priznalna pisma pričajo o tem jasno. Naročila se izvršujejo strogo zaupno. Pisma naslovite tako:

J. F. Dolenc,
Box 819 Milwaukee, Wis.

Signora Maria.

Spisal **Karlo Miklavčič.**

Bilo je sredi malega travna, ko me zjutraj rano pokliče zvonček iz sladkega spanja. "Hitro, gospod, v ulico Cavana št. .... v četrto nadstropje." Ker sem bil že vajen takih nenadnih pozivov, nisem se nič prestrašil, ampak v nekoliko minutah sem bil že na ulici. Bilo je lepo pomladansko vreme; po mestnih ulicah je vladal še mir.

Kmalu sem bil v dotični hiši. Stopnic ni bilo konca. Pred vrati stanovanja me je čakalo mlado dekle in me pripeljalo v sicer malo, a vendar dokaj lepo opremljeno sobo. Na snežno beli postelji je ležala mlada žena. Po blazini so bili razliti njeni gost lasje. Velike, višnjeve oči so mirno gledale na naju. Male roke so imele drobne, skoraj prozorne prstke.

Ko sem dovršil svoje opravilo, hotel sem zopet oditi, toda mlada bolnica me je prosila, naj še malo potrpim, češ da ima še nekaj z menoj govoriti.

"Elvira, prinesi mi sliko pokojnega mi moža!"

"Vidite, tak je bil pokojni Vittorio — Bog ga pomiluj! Osrečeval me je sicer, toda le nekaj let, a kmalu se je izgubil v slabi tovarišiji!"

"Pokaži gospodu skozi okno, kje bilo naše letovišče. Prav lepo se vidi. Če vas ne motim in ne zadržujem, povem vam kaj več iz svoje preteklosti."

"Prosim vas lepo, milostiva!"

Zibelka mi je tekla v zeleni Štajerski. Roditelja sta bila srednje premožna, a imela tu v Trstu sorodnika, ki si je znal v primerno kratkem času pridobiti veliko imetje. Neke jeseni je prišel obiskat nas. Takrat sem bila deklica kakih osem let. Le nekaj mu je grenilo življenje: bil je brez otrok. Ker sem bila jako živahen in menda tudi lep otrok, vzel me je s seboj.

Žena njegova — signora Bianca — me je sprejela z največjo ljubeznijo. Negovala me je kot svojega otroka. V ulici Massimiliana sta imela roditelja moja veliko in lepo hišo. Seveda se mi je čudno zdelo, ko sem stopila prvikrat v krasno stanovanje. Tudi hoditi nisem znala po gladkih tleh. No, dekle osmih let se kmalu privadi novemu življenju. Italijanščine sem se hitro priučila, ker se je zaradi tete, koja je le malo umela slovenski, govorilo večinoma po italijansko. S kratka: v par letih sem bila tržaška signorina.

Posebno rada sem bila v letovišču. Sredi mičnega vrta je bila sezidana mala vila. Tu sem tekala med cipresami, oljkami in lovorikami sem ter tje. In ko sem vsa spehana priletela k teti, me je vselej ljubeznivo poljubila.

Tako sem brez skrbi uživala srečo, katero mi je naklonila previdnost božja. Pozno jeseni smo se vračali v mesto. Po zimi smo hodili večkrat v mestno gledališče in po drugih zabavah. Imela sem učiteljico za godbo, francoski jezik in za druge predmete. Signora Bianca je skrbela za fino izrejo.

Zopet smo se naselili v letovišču. Spomlad je bila nenavadno gorka in lepa. Sadno drevje po vrtu je baš cvetelo. Stric se je odpeljal v trgovinskih poslih v Benetke. V letovišču sva bili s teto sami.

Nekega dne proti večeru postoji pred vrati kočija. Iz nje stopi stric v društvu mladega gospoda. Dobro se spominjam. V vrtni lopici sem se pečala z ročnim delom, ko mi stric predstavi gospoda Vittoria R. iz Benetk. Drugi dan se odpeljeta s stricem rano v mesto po opravkih. S teto sva še počivali. Popoldne okoli pete ure smo imeli kosilo in sicer v lopici na vrtu. Dobro jelo in še boljše vino nas je spravilo kmalu v najboljšo voljo. Nastopil je večer, kakoršen nam ponuja le južno podnebje. Pred nami se je raztezalo kot velikanska ravnina lepo morje. Veselo so švignile sem in tje male ribiške ladjice. Na parnikih v luki je bilo vse živahno. Po vrtu so prepevali tiči, a od vseh stranij se je čulo glasno, veselo govorjenje letovičarjev.

Vittorio je bil kaj vesel in zabaven mladenič. Ne bom ga popisovala, kakov je bil. Le to vam rečem, da mi je bil všeč. In res: za pol leta sem bila njegova žena.

Moj soprog je bil najstarejši sin premožnega trgovca v Benetkah. Imeli so dve trgovski ladiji, kateri sta pluli po Jadranskem morju. Kmalu po mojem prihodu je umrl stari Vittorio, in moj omž je bil samostalen. Tri leta sva živela v lepem miru in v ljubezni. Sreča najina je bila največja, ko sva dobila sinka. O, kako ga je ljubil!

A prišlo je drugače. Soprog je začel zahajati v neki klub. Od začetka je bil o polnoči doma, a s časom ga i po celo noč ni bilo. Ljubeznivo sem ga svarila. Poljubil me je na čelo, a poboljšal se ni. Lahko si mislite, kako sem bila nesrečna. Toda to še ni bilo dosti. Sinko najin je pal po mramornih stopnicah tako nevarno, da je v malo urah umrl v mojem naročju.

Vittorio je skoraj zblaznel, a ni si obrnil te kazni božje v korist, ampak je storil prav nasprotno. Po cele dni ga nisem videla. Trgovina je vedno bolj pešala. Vodja je bil nepošten, in v kratkem času je šlo vse nemalo premoženje v izgubo.

Med tem sta umrla i reditelja moja v Trstu in zapustila večino imetja meni.

Vittorio ni zapustil razuzdanega in razkošnega življenja. Tudi me ni več imel rad; bil je ne le mrzel, ampak tudi surov. Začel je podpisovati menice in strašno razsipati denar. Oh, kako hudo mi je bilo pri srcu, ko sem se spominjala prvih, srečnih let v zakonu ali pa zornih let mladostnih!

A še večja izkušnja me je čakala. V društvu svojih prijateljev je napravil soprog veliko veselico na morju, seveda po noči. A kaj se je zgodilo? Proti jutru priplava mal čolniček pred našo hišo in notri je ležal Vittorio nevarno ranjen.

Strašne muke je trpel, a ne le telesne, ampak tudi duševne. Sedaj je spoznal svoj žalostni položaj. Skrbno sem mu stregla, da se niti ganila nisem od njegove postelje. Zdravnik je pregledal rano in izjavil, da je malo upanja, da še kdaj ozdravi. Zato sem mu poklicala o. kapucina Teodozija. Bil je mož večleni hišni prijatelj. Dolgo se je mudil pri nesrečnem Vittoriu. Po odhodu Teodozijevem ga je napala huda mrzlica. Neprestano je izgovarjal: "Elvira, Elvira, angelo mio!" To je trpelo celo popoldne. Hitro pošljem po zdravnika, a kmalu je spoznal, da mu ni več človeške pomoči. Pokleknila sem pred postelj in goreče molila, toda zastonj. Še jedenkrat me je pogledal s svojimi velikimi očmi in umrl je — moj Vittorio!"

Zaostal je glas bolnici; le globoki vzdihljaji so vzdigovali njene prsi. Kmalu se je pa zopet pomirila in nadaljevala:

"Takoj drugo jutro pride oče Teodozij tolažit me. Pripovedovala sem mu, kako je Vittorio v mrzlici vpil 'Elvira, Elvira, angelo mio!' Razjasnil mi je potem dobri oče, kaj pomenjajo ti vskliki.

Še tisti dan, ko smo spremili k večnemu počitku nesrečnega soproga, šla sem v neko daljno, tesno ulico, kjer sem po daljšem vprašanju našla Elviro. Slabo se ji je godilo. Surov čevljar jo je imel v reji. Dasi je bila že deset let stara, vendar še ni hodila v šolo. Vzela sem jo k sebi in še sedaj je pri meni. Upam, da mi ona zatisne trudne oči. Mati njena je bila umrla tri leta pred tem žalostnim dogodkom.

Skrbno sem jo gojila in postala je dobra deklica. Trudila sem se, da popravim na ubogem otroku vse, kar so bili zagrešili njegovi stariši, ki so se morali zato hudo pokoriti. Sedaj mi je edina uteha v tem žalostnem stanju. — Hodili sva v lepih dneh na pokopališče in lepo molili za pokojnega očeta.

S svojim lastnim premoženjem sem uredila razmere Vittorijeve in takoj potem se odpeljala z Elviro v Trst. Le 1. in 2. listopada sva potovali vsako leto v Benetke pomolit na grobu pokojnikovem. Nagrobni spomenik ima enostavni napis: 'Vittorio' in dan smrti njegove.

Čas je tudi moje hude, od začetka res neznosne rane v toliko izlečil, da sem sedaj precej mirna. Večkrat sicer mislim, da bi bilo življenje moje lahko srečnejše, a spomnim se, da je mnogih drugih življenje žal še nesrečnejše. Tolaži me zlasti zavest, da jaz pri tem nesrečnem razvitku in tragičnem koncu nisem prav nič zagrešila.

Tu živim sedaj povsem nepoznana, zapuščena od celega sveta.

Tako je z menoj. Vzela sem si to malo stanovanje, ker je hiša čisto mirna. Ko pride čas, plačam stanarino, a sicer nimam nikake zveze s svetom. Zabavam se le z Elviro, sicer ne občujem z nijednim. Skupaj moliva, skupaj delava. Da pri tem večkrat pade kaka solza žalostnica, lahko si mislite, dragi gospod.

Skrbi me sedaj le še osoda Elvirina, toda ona trdi, da je sklenila po moji smrti zapustiti svet in iti v samostan ter tam v tihi celici moliti za pokojnega očeta in zame. Naj stori, kar ji veleva srce.

Vas pa, dragi gospod, zahvaljujem za vaš trud; srce mi je sedaj lože, pridi karkoli."

Tako je pripovedovala signora Maria.

Odbor panameriškega kongresa, ki sestoji iz zastopnikov enoindvajsetih narodov, ki so bili zastopani na kongresu.

Prvi krok.

Danilo Feigel.

— Prišel je dan plačila! Kozli na levo, kjer vas čaka sramota, očetova palica in materine solze, vi pa, ki ste izpolnjevali svoje dolžnosti marljivo in vestno, na mojo desno, kjer vam je zagotovljeno rajsko plačilo brezskrbnih, veselih počitnic! Z radostjo konstatiram, da zapusti danes majhno številce kozlov to sobo, kar pa morate pripisovati le moji dobrosrčnosti, ki ni bila ravno opravičena, ker sem se moral večkrat boriti z vašo lahkomiselnostjo razposajenostjo, da ne rečem hudobijo. Poznam namreč vse pridevke in imena, s kojimi ste označevali mojo postavo, starost in strogost, toda vse, vse to odpuščam. Opozarjam vas še na vašo sveto nalogo na počitnicah, da nastopate povsod kot zreli, resni, omikani srednješolci! —

Razrednik je začel po takem uvodu deliti izpričevala in imel za slehernega, bodisi kozla na levi ali jagnjeta na desni, hudomušno opasko. Pri svoji hoji po sobi seveda ni mogel preprečiti nakane največjega kozla drugošolca, ki mu je obesil, menda iz maščevanja radi dvojke, dva para črešenj na ona dva gumba, ki stojita brez posla nad veliko zarezo in takoimenitno označujeta ozadje salonske suknje.

Ko se je odstranil "Paragraf" z vsemi zrelimi in nepostavnimi pritiklinami, je stopil provzročitelj teh pritiklin k mizi in začel:

— Fantje! 'Paragraf' nas je opomnil, da moramo tudi o počitnicah nastopati kot srednješolci. Radi tega predlagam, da začnemo svoj nastop s krokom, saj krokajo vsi višegimnazijci in zakaj ne bi mi enkrat poiskusili sladkosti ene prebite noči, da spoznamo: kaj je krok in kako se kroka. — Pridite torej vsi kot en mož ob osmih k "Ognjegascu", v najskrivnejšo krčmo, kamor ne zahaja niti sluga našega zavoda. Na svidenje! —

Krok! ....

Mistična megla te obdaja vsem onim, ki te ne poznajo, ki se še niso podali na ono morje brezskrbnih, ponočnih uric, po katerem se razlegajo veseli, ubrani glasovi, ki se pa izpremene s časom v ljut orkan tuleče pesmi — bele, čiste pene šumljajočih valčkov plzenskega piva izginevajo in pred tabo zija črni prepad pogubonosnih kavarniških šnopsev — ti pa krmiš svoj čoln, ne čoln več, barko, velikansko barko ob zori ko tavajo le še Cankarjevi bledi junaki po blatnih stezah, proti — mirnemu pristanišču svoje postelje, pod katero se zgrudiš — utrujen mornar.

— Krok! ....

Kako željno hrepene po tebi vsi oni, ki ne poznajo še tebe in ne tebi posvečenih ptic-krokarjev, ki sovražijo celo nedolžni mesec, ko zasije izza hišnega vogla pod brado policijskih čuvajev nočnega miru.

In zahrepenelo je trideset mladih src po tebi, po zvestem spremljevalcu najvažnejših dogodkov v človeškem življenju, in trideset mladih grl je navdušeno zavpilo: "Mi pridemo kot en mož!", ko je končal spretni stvarnik zrelih črešenj na profesorskem salonu svoje ognjeno vabilo.

Mali kazalec stenske ure pri "Ognjegascu" še ni pokril prve enojke v VIII. številki, ko je bila že sobica polna nedolžnih krokarjev. Pri četrtem udarcu osme ure je prisopihal še zadnji junak na bojišče. Strah mu je pobelil lica, ustnice so mu trepetale, iz oči so mu kukale solze, ki jih je zadrževal le z vso svojo moralno silo v solznem oku.

Revež! Radi neuspehov v izpričevalu ga je oče poslal že ob osmih v posteljo, iz katere je pobegnil, da reši svojo čast kot drugošolec na počitnicah.

Finance niso delale preglavic mladim krokarjem in skoraj vsak se je temeljito pripravil na ta velepomembni korak v javno življenje. Par dni pred koncem šolskega leta se je razvilo po šolskem hodniku vprav židovsko barantanje s knjigami. Za drag denar so jih prodali, dober kup nakupili in vsak si je pri tej kupčiji prisleparil najmanj eno krono, le Jernejček, mimogrede povedano, najnaivnejši drugošolec, je prišel k "Ognjegascu" brez denarja, ker ni vedel, da se ga rabi pri krokanju.

Na poziv "Nestorja" vse družbe so mu zložili tovariši 60 vinarjev, saj je vsak rad položil dva vinarja na oltar kolegijalnosti, celo Oroslav, ki je imel izposojene vse učne knjige iz šolske knjižnice in ki ni mogel kupčevati z njimi, je dal radostnim srcem dva vinarja, saj je osleparil svojo gospodinjo za celih 80 vinarjev, ko ga je poslala po prodajalnicah da ji nakupi potrebnih stvari za ves teden; seveda se je čudila gospodinja tej nepričakovani draginji in trdno je sklenila, da ne kupi ničesar več pri onih nesramnih trgovcih.

Začetek tega sestanka ni bil posebno animiran; prestrašeni obrazi onih dijakov, ki so imeli starše v mestu in ki so si bili v svesti vseh leskovih posledic tega prezgodnjega koraka v izprijeni svet, so vplivali zelo deprimirano na vse one, ki so se že poslovili od svojih gospodinj ter čakali prilike, da se popeljejo domov. Toda že prvi kozarec špirituozne godlje, ki je bila krščena na ime: pristni Rulandec, je učinil čudeže in pozabljeni so bili starši in pozabljene so bile — palice.

Smeh in živahen razgovor se je razlegal po sobi. Trije so si zapalili dolge viržinke; dasiravno jim niso hotele goreti, ker niso potegnili v svoji neizkušenosti slamic iz njih, so vendar romale iz ust v usta in mlado omizje jih je tekom pol ure bolj snedlo kakor pa pokadilo.

Tu je razlagal eden krasno življenje dijakov, ako bi ne bilo profesorjev, ne šolskih in ne domačih nalog, tam je drug razpletal svoje nameravano maščevanje nad profesorjem latinščine, da podstavi namreč njegovemu, v ljudskem vrtu vsak dan igrajočemu se sinčku nogo, makar bo ta padel in solze tega mališa ga bodo odškodovale za marsikatero bridko uro itd.

Navdušenje, zabava in smeh so naraščali pri vsakem požirku. — Krčmar, čigar vinogradi so se razprostirali po predalih kemičnega oddelka njegove kleti, kar je dokazoval vsakomesečni račun mirodilničarja, se je ironično smehljal in izpregovoril po dolgem molku, oziraje se na učinke svoje dobre "vinske" kaplje in na razjedene ostanke viržink, — proroške besede:

— Fantje, ko vam postane vroče, kar skozi onale vrata na dvorišče, kajti pod v tej sobi je bil očiščen pred nedavnim časom!

In res! Ni še bila deveta ura, in že se je začelo krčiti število vnetih krokarjev. Zdaj je šel eden na dvorišče "vodo pit", drugi — "uživat sveži zrak", tretji — "oba spremljat", — četrti "gledat vreme" itd. Različni vzroki, toda pri vseh enak učinek! Le trije so ostali na svojih sedežih in igrali "črnega Petra".

KREŠIĆ — 113 —

Toda tudi dvorišče se je kmalu izpraznilo. Bledi lunin obraz se je čudil, ko je zapazil toliko svojih bledih kolegov po ulicah in njegov smeh se je zrcalil v temnem jezeru 'pristnega Rulandca' na dvorišču "Ognjegaščevem".

Oni trije junaki so pa strastno nadaljevali zanimivo igro, dokler jih ni vrgel krčmar na ulico; ker so pa sklenili, da ne pojdejo spat domov, legli so na trde klopi v ljudskemu vrtu in stopali ob rani uri na bližnji hribček k cerkvi "Matere božje", da vidijo vsaj enkrat veličastni vzhod poletnega solnca. Stara ženica jih je pohvalila:

— To mi pa ugaja, da vstajajo mladi fantje ob takih urah in da hodijo k prvi sveti maši!

Toda slabo je naletela, kajti vsi trije so se odrezali:

— Mi še spat nismo šli, mi ne gremo k maši, mi krokamo!

Par uric pozneje se je rodilo v mestu 27 mladih muckov in celih 25 kitic dolgo pesem jim je pela leskovka v navdušen pozdrav.

Poslednji dokaz.

'Povedal kajkrat že
'sem tebi jaz, dekle,
'da ljubim te močno,
'kot ljubil še nikdo
'nikogar ni kedaj.

"Ah, molči, molči mi,
"to prazne so reči —
"Imeti hočem jaz
"poslednji še dokaz,
"če ljubiš me zares.

'In tak dokaz bi bil
'da bisernih daril
'in suhega zlata
'ti kupim, dušica?
'Le reci in povej!

"Kaj mrtvo če zlato,
"kaj biseri mi so? —
"Če tebi sem kaj mar,
"me pelji pred altar
"še letošnji predpust!

J. Bukovinski,
Pittsburgh, Pa

ŠIBRE.

Ne boj se glupastih ljudi,
nikar jih ne poslušaj!
Z rokami in duha močmi
doseči poskušaj,
kar tebi je v korist
in ne na škodo bratu,
pa naj te satanska zavist
z jezikom valja v blatu.

Javno mnenje je malik.
Vse mu plete hvale venec.
Bil v Egiptu je češčenec,
danes je čestilec — bik.

Anton Medved.

Nemci in Avstrijci ujeli 3 milijone ujetnikov.

London, Anglija, 21. januarja. Neko poročilo iz Amsterdama pravi, da so sestavili na Dunaju seznam plena, ki so ga dobili od nasprotnikov. In sicer so zajeli baje 3,000,000 vojakov, 10,000 topov, 40,000 strojnih pušk in poleg tega zasedli 400,000 štirjaških kilometrov sovražnega ozemlja.

Ženske se zavzemajo za mir.

Berlin, Nemčija, 21. januarja. Danes se je vršil tukaj shod Narodne Ženske Družbe, na katerem je bila sprejeta resolucija, v kateri zahtevajo navzoče, da naj se prejkomogoče sklene mir.

Rusi zasedli Sultanabad.

Petrograd, Rusija, 21. januarja. Iz Teherana poročajo, da so zasedle ruske čete, ki operirajo v Perziji mesto Sultanabad, ki ima 8000 prebivalcev in leži 60.000 milj južno od Hamadama.

Vihar na Havajskem otočju.

Honolulu, Havajski otoki, 20. januarja. — Vihar, ki je divjal cel teden na Havajskih otokih, ki pa je zdaj že prenehal, je zahteval enajst človeških življenj na otoku Maui.

Škodo, ki so o občutili posebno sladkorni nasadi, pa cenijo na 600 tisoč dolarjev.

Rusi proti blagu iz Nemčije.

London, Anglija, 21. januarja. Iz Petrograda poročajo, da bo stavil finančni minister v dumi predlogo, da se petkrat poveča colnina na nemško blago, da na ta način preprečijo, da ne bo nemško blago dobilo trga v Rusiji.

Rumunsko posojilo.

Budimpešta, Ogrsko, 21. jan. — Tukajšnji časopis "Steagul" poroča, da je najela rumunska vlada v Londonu $55,000,000 posojila.

Dr. Richterjev
PAIN-EXPELLER
za revmatične bolečine, okorelost in negibčnost sklepov in mišic

Pristni prihaja v zavoju, kot je naslikan tukaj. Odklonite vse zavoje, ki niso zapečateni z Anchor varstveno znamko. —

25 in 50 centov v lekarnah ali naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington St.
New York, N. Y.

Čudovita zdravljenja.

Če trpite na bolesznih na pljučih, v želodcu, jetrih, obistih, na katarju, revmatizmu ali živcih, — ne odlašajte niti en dan, temveč se informirajte glede našega zdravljenja potom elektrike in serumov kot se jih rabi v največjih evropskih sanatorijih, ki so pomagali stotinam vaših rojakov, ki so bili v brezupnem stanju, a so sedaj zdravi in srečni. Poskusite naše zdravljenje. Pomeni VRNJENO ZDRAVJE.

Dr. L. E. SIEGELSTEIN,
308 Permanent Bldg. 746 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Berilo prvo, vezano	—.30
Berilo drugo, vezano	—.40
Cerkvena zgodovina	—.70
Domači zdravnik	—.50
Fizika 1. in 2. del	—.45
Katekizem vez. veliki	—.40
Katekizem vez. mali	—.15
Občna zgodovina	$4.00
Pesmarica, nagrobnice	$1.00
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slovenski slovar	$1.20
Slovensko-angleški in angl.-slov. slovar	$1.50
Slovenski pravnik	$2.00
Slovenska Slovnica, vez.	$1.20
Slovenska pesmarica, 1.	—.60
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Veliki slovensko-angleški tolmač	$2.00
Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po	—.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Bitka pri Visu	—.30
Bodi svoje sreče kovač	—.30
Boj s prirodo	—.15
Božični darovi	—.15
Cerkvica na skali	—.15
Deteljica, življenje treh kranjskih bratov	—.25
Don Kižot	—.20
Fabiola	—.35
George Stephenson, oče železnic	—.20
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Izanami, mala Japonka	—.20
Jaromil	—.20
Jeruzalemski romar	—.45
Kaj se je Makaru sanjalo?	—.50
Leban, 100 beril	—.20
Malomestne tradicije	—.25
Miklova Zala	—.35
Mirko Poštenjakovič	—.20
Na jutrovem	—.30
Na različnih potih	—.20
O jetiki	—.15
Odvetniška tarifa	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Randevous	—.25
Revolucija na Portugalskem	—.20
Srečolovec	—.20
Strelec	—.20
Sanjska knjiga, velika	—.30
Titanik	—.30
Vojna na Balkanu, 13. zvez.	$1.35
Za kruhom	—.20
Zgodovina c. in k. pešpolka št. 17 s slikami	—.50
Zlate jagode, vez.	—.30
Življenja trnjeva pot	—.50
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike	—.20
2. zv. Maron, krščanski deček	—.25
4. zv. Praški judek	—.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza	—.25
9. zv. Kraljičin nečak	—.30
11. zv. Rdeča in bela vrtnica	—.30
12. zv. Korejska brata	—.30
14. zv. Prisega huronskega glavarja	—.30
15. zv. Angelj sužnjev	—.30

TALIJA.

Zbirka gledaliških iger

Pri puščavniku	—.20
Raztresenca	—.30
Starinarica	—.20
Idealna Tašča	—.20

RAZGLEDNICE:

Newyorške s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Z slikami mesta New Yorka po	—.25
Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Združenih držav, mali	—.10
veliki	—.25
Balkanskih držav	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25
Avstro-Ogrske mali	—.10
veliki vezan	—.5[illegible]
Celi svet	[illegible]
Velika stenska mapa U. S. na drugi strani pa celi svet	

OPOMBA: Naročilom je prilo[illegible]žiti denarno vrednost, bo[illegible] tovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina [illegible] cenah že vračunana.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 602 Cherry Way ob box 18, Rankdock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, Štev. 1 Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, Štev. 2, Ely Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenes, Štev. 114, Ely Minn.

Vsi dopisi, tičoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bo odgovarjalo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Na morju.

Narte Velikonja.

(Nadaljevanje.)

Zunaj so se slišala kapitanova povelja. Rok je navijal vrvi, Andrej je visel ob srednjem jadrniku in spuščal Viku jadro na krov. Perin in Žino sta lovila vrv, ki je padla v vodo. Žino je rekel Perinu "dolgin", ta pa je Žina imenoval "zavaljenca". Ferjan je stopil parkrat gorindol po krovu, molče pokazal Viku, da leži jadro preveč počez, in nato stresel vivček v morje. To je bilo znamenje, da je vse v redu. Fantje so se spustili v čoln in odrinili h kraju.

Kapitan je sedel na sode in poklical Seldo. Mož je imel sivo, poraslo lice, z velikimi obrvmi in majhnimi, globoko pod čelom skritimi očmi, ki so se rade smehljale, ki so se jih pa mornarji vendar bali.

Na njegov klic ni bilo odgovora. Pripognil se je niže in vnovič poklical. Hči je skočila pokoncu, kakor bi se bila iztrgala iz sanj.

"Kaj je?" je vprašala in stopila k lini. V temi ni ničesar razločila, in si je mela oči.

"Ali si spala?"

Posvetil ji je v obraz in zapazil, da ima lice mokro od solz. Bila je prepadena in bleda.

"Ti si bolna!" je dejal in ji položil roko na čelo. "Kaj ti je, da se tako držiš?"

"Nič!" je rekla in povesila oči.

"Tvoj nič! — Nekaj ti je!"

Ker je takšne še ni videl, ga je njeno vedenje vznemirilo. Pomagal ji je na krov in čutil, da drgeta.

"Zdaj povej!"

"Ne maram.... Grdo je na barki...."

Ustrašila se je teh besed; prišle so ji tako nepričakovano na ustne, da je zadnjo rekla komaj slišno.

"Kaj se ti je zamerilo?"

Selda je zopet iskala besed in mu ni pogledala v obraz. Bala se ga je žaliti in vendar bi mu rada vse povedala. Ko je premerila s pogledom lino, skozi katero se je svetila luč, je rekla:

"Vse je tako cigansko...."

"Kaj je cigansko?" je osupnil.

"Vse...."

"Kako prideš do tega?"

"Ker so taki...." Zdelo se ji je, da je nerodno povedala, a je vseeno ponovila: "Da, ker so taki...."

"Kdo naj te razume!? Vse je cigansko in grdo in so taki.... povej tako, da se bo umelo, da bo videli, kje je rep, kje glava. so taki...." je ponovil.

[illegible]aj, ko je izrekla, se ji je zdel[illegible] še bolj tesno.

[illegible] mi ne da miru!" je po[illegible] "Jaz ga ne maram in ne [illegible] se je strašno nerodno zdelo, ko je zakrila oči in začela jihteti. "Nisem še na jasnem!" je rekel. "Če ga ne maraš, ga ne maraš in stvar je končana. Čemu se jočeš?"

Selda je zajecljala:

"Metala sva mrežo in...." — Prenehala je sredi stavka in cepetnila z nogo. "Zakaj sem morala ž njim?!"

"Kako?" je zategnil kapitan. "Zakaj si morala?.... Kaj imajo?" se je jezno ozrl na breg.

Perin se je krohotal pri ognju, da se je treslo ozračje in odmevalo v nasprotnem školju. "V vodo ž njim", je vpil Rok. Andrej in Vino sta držala Žina in ga hotela spraviti v morje. "Norci!" se je otepal Žino in sunil Vika: "Ti, fantič, ti si še premlad!" Perin se je držal za kolena in se smejal. "Na, pa prevrže šalo v prepir, kakor bi veter pihnil!" "Molči, dolgin!" je odgovoril Žino in Perin je umolknil.

Kapitan se je zavedel.

"Kaj praviš? — Ali z Žinom?"

"Da!"

"Raditega ti ni treba jokati. — Ali.... ali?.... Govori bolj jasno! Kaj je z Žinom?"

"Poljubil me je!" je dahnila komaj slišno.

"Tako!"

Vstal je in šel po krovu do kljuna. Selda ga je s strahom gledala, ko je žvižgal predse in strmel v morje.

Delfin, delfin!" je na bregu vpil Andrej. "Adijo mreža, Žino!"

V prelivu je parkrat prhnilo iz vode, da so valovi zaklokotali v kotanjah na bregu. Delfin se je počasi prekopicaval, dokler ga niso mornarji prepodili s kamenjem.

Kapitan se je ustavil pred Seldo in vprašal:

"Kaj si naredila ti?"

"Zavpila sem. Pa je tako močan!"

Kapitan je žvižgal predse; potem je rekel:

"Le pomiri se; to reč bomo uredili."

Kapitan je pustil Seldo na krovu in odšel na svoj pograd pri krmilu. Seldi je bilo tesno pri srcu; slonela je ob jadrniku in se zagledala po morju. Kjer se je preliv iztekal v kanal, je gorel rdeč svetilnik, za njim so se v daljavi še razločevali črni obrisi Velebita. Nered, vsa nakopičena šara vrvi, desk in vreč, ves smrad, ki je še puhtel iz barke, vse to jo je navdajalo s koprnenjem po suhi zemlji in miru. Bila je spet sama, sama in okoli nje sama voda.

Od ognja se je slišal le glas Perina in Andreja. Rok je sedel za skalo, z glavo med dlanmi in nekaj mrmral sam s seboj. Žino je bil izginil med borovce, Viko pa je gledal z brega na barko, kjer sta šepetala kapitan in Selda, in se trudil, da bi ujel njun pogovor. Odkar ga je bil Rok opozoril na Žina, se je v njem vzbudila peko-

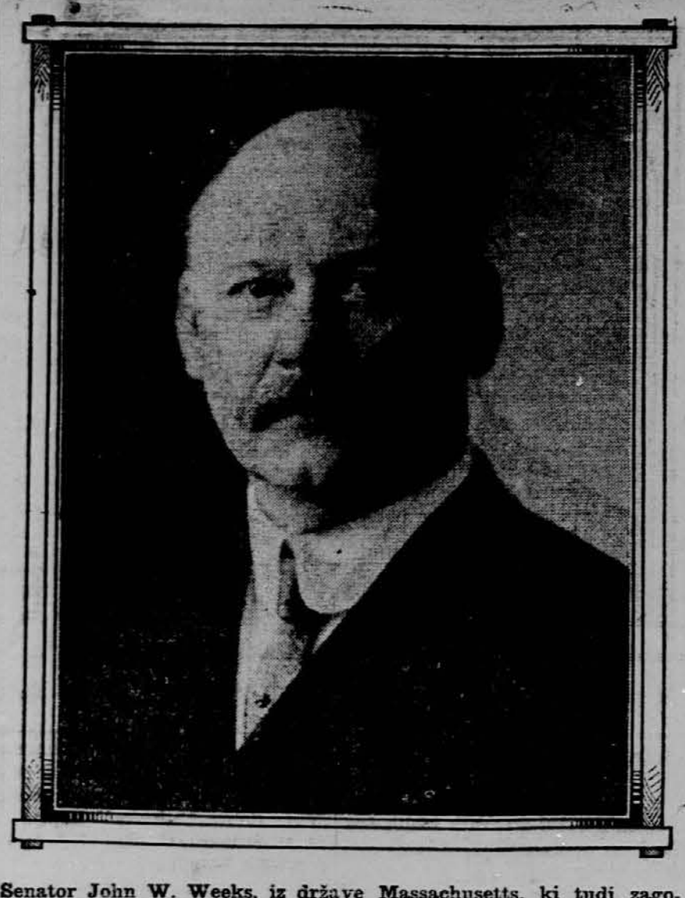

Senator John W. Weeks, iz države Massachusetts, ki tudi zagovarja splošno vojaško službo in pripravljenost v Združenih državah.

ča ljubosumnost, ki mu ni dala obstanka. Videl je, da sta šla metat mrežo — Rok ga je bil drgnil in rekel: "Glej, kako vražje se muza!" Žino se je res muzal in Viko je čutil, da mu je nekaj zakljuvalo v srcu.

Na krovu sta govorili senci tako tiho, da ni mogel razločiti besed. Ko je kapitan odšel, je le še slišal: "To reč bomo uredili." — Kapitan se ni vrnil in Viko se je potihem splazil v čoln, odveslal, kakor bi hotel okoli rtiča, in se je vrnil okoli velike skale, ki je štrlela iz morja, nazaj k jadrnici. Na bregu ga niso zapazili. Perin in Andrej sta kuhala ovčjo glavo in se smejala.

Selda je ležala na krovu in zrla zvezdo, ki je blestela nad zalivom. Nikdar se ji ni zdela lepša; pod njo so gorele luči v mali ribiški vasici. Ko je slišala čoln, se je dvignila na kolena.

Morje je trepetalo in se zgrinjalo, majhni valovi, sled za čolnom, so se tresli na gladini.

"Kdo je?"

Fant je skočil na krov in v prvem hipu ni našel odgovora.

"Ali si ti, Viko?"

"Sem. Iščem...." Pomolčal je za trenutek. "Mislil sem, da bi šla na breg."

"Ne pojdem!" je dejala nekoliko osuplo. "Se mi ne ljubi, nič se mi ne ljubi nocoj."

Iskal je besed in slišal, da se čoln zadeva ob jadrnico; od ognja ga je Perin klical k večerji.

"Makarone, ljudje! Ej, fantje, makarone!"

Viko se je prihulil za sod in rekel:

"Ne grem!"

"Kam jo je ubrisal?" se je jezil Perin. "In s čolnom je šel.... Hej, makarone!" Ker ni bilo odgovora je menil: "Pa se posti, če ti drago!"

Ko se je vse pomirilo, je Selda tiho vprašala:

"Zakaj se nisi oglasil?"

"Tudi meni se ne ljubi."

Viko je vlekel za konec vrvi, ki jo je zagrabil pod seboj.

"Zdiš se mi žalostna."

"Saj nisem", se je nasmehnila in zopet so ji zablesteli zobje v temi. "Nekaj drugega je. Če pridem enkrat domov...." je vzkliknila polglasno in si objela kolena z rokami. 'Pst, ali ni nekaj škrtnilo?' se je plašno ozrla.

"Najbrž čoln", je menil Viko. "Morda je kdo kaj vrgel...."

"Ne meni se zdi, da je na barki."

Vlekla sta sapo nase in poslušnila. Povsod je bil mir, morje je narahlo štrobotalo, pri ognju se je smejal Perin.

"Saj ni nič", je dejala Selda. "Oče je šel spat."

"Nocoj je jezen; slišal sem, da je žvižgal."

Selda je vprašujoče uprla vanj pogled, kakor bi hotela vedeti, ali je slišal pogovor.

"Nekaj mu ni bilo po volji", je dejala. "Rekla sem mu, da je dolgočasno na barki. Jaz bi že bila rada doma." Obmolknila je in se ozrla v nebo. 'Poglej tisto zvezdo, tisto svetlo nad hribom. Kadar se utrne, umrem še jaz." Naslonila se je z glavo vznak in zrla vanjo. Viko je zapazil, kako svetlo ji blestе oči pod velikimi trepalnicami.

Prevzel ga je mehak občutek, ki ga je vsega zmedel. "Kdaj bomo na kraju, Viko?" se je obrnila k njemu. "Meni ni več prestati na morju. Vse je tako nemirno, jaz bi rada miru."

"Sam ne vem, kdaj...." je rekel. "Zakaj si tako želiš z barke ravno zdaj; prej nisi...."

"Res. Veš, Viko, meni tukaj ne ugaja. Sami moški ste in.... in jaz ne vem.... Poslušaj! Spet!"

Zdelo se ji je, da je spet nekaj zaropotalo.

"Nič ni...."

Fant je bil v čudni zadregi. Parkrat se je lotil, da bi nekaj rekel, pa mu beseda ni tekla. Boječe je zrl zdaj v njen obraz, zdaj njene roke in belino platnenih rokavov ter je bil v velikem dvomu, kako bi se lotil.

"Selda", je začel. "Selda, rad bi ti nekaj povedal", je dejal, pa spet obmolknil. Da je med njenim nemirom in njenim nagnjenjem ned koprnenjem po mirnem življenju in čuvstvom, tega ni razumel niti sam, niti deklica. Imel je občutek, da so na jadrnici "sami moški", ki žive "cigansko" in se ji "smejejo", a nikdar si ni predstavljala Vika.

"Selda", je spet rekel. "Ti ne veš; jaz te imam rad in sem prišel, da ti povem."

Šegel je po njeni roki, a preden je mogla Selda sploh kaj odgovoriti, je za njima zaklel kapitan. Ferjan in potegnil Vika za ramo.

"Prokleti fant, glej, da ti jaz ne povem!"

Vinko je planil pokoncu in kakor brez pameti skočil v čoln; zdelo se mu je, da je treščilo vanj. Kapitan Ferjan je gledal za njim in ostro žvižgal:

"Tukaj mora biti red!"

III.

Na bregu so dvignili glave in prisluhnili.

Kletev kapitanova jih je presenetila.

"Nekaj s Seldo", je malomarno rekel Andrej in se zopet sklonil k makaronom. Žino se je zarežal in zlobno zabliskal z očmi. Perinu se je zadeva zdela vredna hudomušne misli, ob kateri je imel izredan užitek. Samo Rok je stopil na skalo, da počaka Vika.

Fant je veslal kakor v omotici; kri mu je plala v obraz, pri srcu mu je bilo, da bi vzklikal in širil roke, da bi zabranil nekaj, zabranil, da se mu nekaj ne utrže v prsih. Pred kapitanom ga je obšel moreč strah: kaj bo rekel, kaj bo kapitan mislil? V njem je nekaj sunkoma pojemalo, kot bi ležala pijavka pod srcem.

"Kaj je?" je vprašal Rok.

"Ali nisi slišal?"

"Sem!"

Privezala sta čoln. Viko je počasi in obotavljaje se pristopil h gruči.

"Presneti Viko", je dejal Perin, ko je fant nerodno prisedel. "Tak gospod pa še nisi, da bi moral do zdaj čakati."

"Saj ni treba."

"In tudi nismo". Pomolil mu je žlico in rekel:

"Kdor vasuje, je najbolje, da gre lačen; to si storil, le v čevljih bi bil šel, ne v opankah. Premalo ropotaš in te nihče ne sliši. — Ti si strahovito neokreten fant."

Viku je silila kri v glavo.

"Ali ne smem na barko?"

"Kdo ti brani? A tajiti ti ni treba! Oglasil bi se bil in ne se drzal kakor tat. To ni dobro, kapitan ima prav. Zakaj skrivaš? — Na, vzemi vendar žlico, med večerjo boš laže poslušal. Tako se nismo ženili nikdar, kakor se ti."

Viko je vedno bolj čutil, da se ne zaveda prav, kaj Perin hoče. Bilo mu je nerodno, še bolj ga je motil Žinov pogled.

Perin je za hip pomolčal, nato je vprašal:

"Ali nista.... pravzaprav, ali ni hotela k nam?"

"Ni hotela...."

"Vidiš, tako poveš, da si govoril ž njo, in če si govoril, si ji pravil kaj o pticah, ki po vodi plavajo in ribicah, ki nad hribi letajo...."

"Narobe, Perin, narobe...." se je vmešal Andrej.

"Nič narobe! — Viko je tako dejal. O Viko!"

"Kaj pa je razgrajal kapitan?" je vprašal Žino.

Viko je pomolčal; čutil je zbadljivko, v njem je zakipelo, kar je nosil ves večer v srcu zoper Žina. Izzvana ljubosumnost je hotela duška. Vedel je, da se norčuje, škodoželjno radi kapitanovih besed, kakor bi si bil svest zmage. Vse bi še prenesel: dvom, kaj misli Selda klavrni konec začetka, a ljubosumnosti in zasmehljivega obraza Žinovega ni mogel. Obšel ga je zoprn in nadležen občutek smešnosti.

"Nič! — Čemu se brigaš, ko ti nič mar ni!"

Žino se je razkoračil.

"Glej ga, zdaj se bo še petelinčil povrhu. Ali te je kdo oblil, fant? Kaj lazi okoli in prodajaš svoj kisli obraz? Tukaj bi bil ostal, makaroni bi ti teknili in mirno vest bi imel, sveta nedolžnost, skisana, ti. Pusti Seldo, saj te ne mara; ali tega še ne veš?"

Viko je spustil žlico na tla in vstal od sklede. Bilo mu je, kakor bi ga kdo tiščal za zapestja.

Takrat je Rok zaklel in udaril s pestjo po tleh.

"Tiho! Daj Viku mir in se brigaj zase, zase se brigaj rajši, pravim. Če ne nehaš z Vikom, boš imel posla z menoj!"

Ta nepričakovani izbruh je učinkoval kot leden curek; še Andreja je zmedla Hrvatova osatost. Žino se je naglo otresel molka, ki je ležal nad gručo, in se prisiljeno nasmejal.

"Zdaj se zjej še ti, ki se že daviš, kakor bi mlinčil suho pogačo. Kdo te je vprašal, po čem so raki v Benetkah? — Jaz mislim, da je tako: Če govorim z Vikom, naj govori Viko; kadar bom imel kaj s teboj, govori ti. Viko je res še mlad, a jerob mu nisi, mati mu nisi in mislim, da me razumeš, da nima jezika za drugo, kakor da govori. In amen pa basta."

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolica: Mihael Strar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M. Lojtz, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Woodward, Ia. in okolico: Lukas Codbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Frank Jurjevec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zaetel in Frank Bambich.
Oglesby, Ill.: Matt. Hribernik.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Cherokee, Kans.: Frank Režisnik.
Columbus, Kans.: Joe Knafelc.
Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne in Rok Firm.
Kansas City, Kans.: Peter Schneller
Mineral, Kans.: John Stalc.
Mulberry, Kans. in okolica: Martin Kos.
Ringo, Kans.: Mike Pencil.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe.
Manistique, Mich. in okolica: Frank Kotzian.
So. Range, Mich. in okolica: M. U Likovich.
Aurora, Minn.: Josip Fugina.
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich.
Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže. M. L. Kapsh, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Jurij Kotze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše
Kitzville, Minn. in okolica: Joj Adamich.
Nashwauk, Minn.: Geo. Mauric.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Klein, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Uršič.
Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Govranda, N. Y.: Karl Sternša.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Resnik in John Prostor.
Barberton, O. in okolica: Alois Balant.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, O. in okolica: J. Kumše.
Youngstown, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Kržišnik.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk in John Zupančič.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolica: Josip Suhor.
Export, Pa. in okolica: Frank Trebec.
Forest City, Pa.: K. Zalar in Franj Leben.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Fitz Henry, Pa.: F. Gottlicher.
Greensburg, Pa. in okolica: Joseph Novak.
Irwin, Pa. in okolica: Fr. Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolnik.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schulta.
Monessen, Pa.: Math Kikelj.
Moon Run, Pa.: Frank Maček.
Pittsburgh, Pa. in okolica: Z. Jaksha, I. Podvašnik, I. Magister in U. R. Jakobich.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerij.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Fr. Šeme in J. Peternel.
Tooele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: L. Blasich.
Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
Davis, W. Va. in okolica: J. Brosich.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.
Grafton, Wis.: John Stampfel.
Kenosha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Frank Meh.
Sheboygan, Wis.: Heronim Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val. Stalich in Valentin Marcina.
Kemmerer, Wyo.: Jos. Motoh

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

za leto 1916.

Velja s poštnino vred 35 centov.

Obseg berila:

Domovini in narodu. (Pesem.) — Običajni Koledar. — Strašne številke. — Krogla. — Maska. — Razkritelj petroleja. — Red Marije Terezije. — Francija v vojnem času. — Jasna noč. — Moja ura. — Svetovna vojna in katoliška Cerkev. — Duševni blisk. — Pri sanitetnih kolonah, na bojišču. — Eksplozivne snovi. — V lekarni "Avstrija". — Iznajditelj podmorskega čolna. — Galipolis in Dardanele. — Julija Romain. — Rmena pošast. — Doživljaji v zraku. — Podzemljsko mesto v Wieliczki. — Čustvena udova. — Kovač. — Kolonijalna posestva Nemčije. — Bodočnost Evrope. — Urednik. — Pohabljenec. — Le Betail. — O vzrokih svetovne vojne. — Petindvajset frankov. — Kako nastane strelni jarek. — Kdo je bil? — Klasični topovi. — Pes v vojni. — Belgijska armada. — Pri generalnem štabu. — O podobnosti dvojčkov. — Ljubi denar. — Srečanje. — Mobilizacija v Venezueli. — Špecialitete. — Prvi polet iz Evrope v Ameriko. — Čudne zgodbe. — Rdeči trak. — Pregled dogodkov svetovne vojne. — Kitaj ski tipi. — Smešnice. — Oglasi.

Slike:

Italijanski vodljivi zrakoplov nad Benetkami. — Sestanek nemškega in avstrijskega cesarja. — Prevažanje avstrijskih čet preko reke San. — Turška artilerija na Galipolisu. — Prizor na cesti v Belgradu: učinek šestnajstpalčne avstrijske granate. — Potop angleške ladije "Majestic" v Dardanelah. — Avstrijska kavalerijska patrulja ob Visli. — Ruska infanterija v zakopih. — Italijani so vjeli avstrijskega špijona. — Avstrijski oklopni vlak v Galiciji. — Italijanski bersaljeri v boju. — Mrtveci v zavzetem belgijskem zakopu. — Italijanska gorska baterija pripravljena za akcijo. — Ranjeni Rusi, zapuščeni od svojih ob priliki bega iz Varšave. — Srbske utrdbe pri Belgradu, razdejane od avstrijskih topov. — Avstrijski vojaki, katere so vjeli Italijani na goriški fronti. — Učinek avstrijskih granat v Zagradu. — Ameriški podmorski čoln. — Vojni arsenal v Belgradu, katerega so Avstrijci razdejali. — Fort štv. 10 pred Przemyslom, katerega so Nemci zavzeli z bajonetnim naskokom. — Avstrijska havbična baterija v akciji. — Pogled na del Varšave. — Bolgarske čete na gorskem prelazu ob srbski meji. — Avstrijske prednje straže v Rusiji. — Italijanska poljska bolnica dve milje za fronto. — Prizor iz Lvova. — Učinek avstrijske granate v Anconi. — Avstrijska invazija na Poljskem. — Ruski vojni jetniki. — Vodljivi angleški zrakoplov. — Bovec s Prestreljnikom. — Triglavsko pogorje.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Slovensko katoliško

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 96, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 628 Davson Ave., R. F. D. 1, Grosse Pointe, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Zadnji grof celjski.

(Nadaljevanje.)

Koncem poletja je bilo potrebno, da je šel Ladislav na Češko, ker se je bilo bati, da bi dežela volila kakega drugega kralja. Temu je pa primanjkovalo denarjev. Ogri niso dovolili potrebnega kredita, torej ni drugega preostajalo, nego naprositi avstrijske stanove za podporo. Ti so bili navidezno voljni to storiti, vendar so zahtevali deželno zborovanje; kajti samo deželni zbor privoli lahko denarje. Akoravno sem se nadejal kaj slabega, vendar se mi je zdelo zasedanje deželnega zbora neizogibno; bilo je torej sklicano za 18. dan septembra meseca v Korneuburg.

Ko sem vstopil z Ladislavom in z njegovimi meni udanimi svetovalci v zbornico, upiral je marsikateri svoje jezne oči v me, rogali so se mi, in z Einzingerjevega obraza se je dalo posneti, kako sigurен in svest si je bil svoje zmage. Kaj vendar to pomeni? vprašal sem se. Srce mi je bilo hitreje in huje, besede sem jedva slišal, s katerimi je Ladislav zborujoče stanove pozdravljal in njihovo posvetovanje otvoril, tako silno so me mučile moje misli.

Nato se je oglasil Einzinger za kratko besedo. Obračal se je z njo na kralja in je zahteval, da naj vsi, ki niso Avstrijci, zapustijo dvorano; kajti avstrijski zastopniki imajo pravico z vladarjem dežele govoriti o važnih rečeh in nobeno tuje uho naj tega ne posluša. Po teh besedah so vstali raz sedežev vsi zborovalci ter so ponavljali v hrupu to zahtevo. Bilo bi vse zastonj, da bi se bili temu protivili, in ni bilo potreba, da bi me bil moral moj kraljevski stričnik še opominjati s pobitim pogledom, da se naj odstranim — šel sem sam.

Ves razburjen sem korakal dobro uro pred hišo semtertja, v kateri so mi kovali orožje, da mi z njim pokončajo mojo srečo. Kakor sem namreč kmalu zvedel, govoril je Einzinger v moji nenavzočnosti zopet in je črnil moje delovanje kolikor je mogel ter konečno prosil kralja, da me naj odstavi; kajti le takim potom — dostavil je še — lahko prepreči punt. Ladislav je obljubil, ugoditi volji avstrijskih stanov. Ko so bili s tem gotovi, dovolili so mi zopet, udeležiti se zborovanja, ki je privolilo kralju zahtevano svoto. S tem je bil deželni zbor končan.

Vendar nisem še obupal docela. Silil sem torej Ladislava, naj se napoti nemudoma na Češko. Če bi se to bilo zgodilo, bil bi varen; kajti Podjebrad, mogočni češki namestnik, bil mi je naklonjen. Toda mladenič je mislil, ki je sicer vedno delal po moji volji, da se mora pred odpotovanjem še posloviti od Dunajčanov in tako smo se peljali naenkrat proti Dunaju, ker bal sem se, ozlovoljiti Ladislava z resnim prigovarjanjem.

Preteklo je nekaj dni. Ladislav je bil nekako bolj resen in molčeč nego drugekrati — pekla ga je gotovo njegova obljuba v Korneuburgu, pa v drugem mi je skazoval udanost in privrženost kakor poprej.

V jutru 28. dne septembra meseca sem jezdil, kakor je bila že moja navada, proti gradu. Med potjo me je srečal neki kraljev svetovalec, zvesta duša, in mi je pripovedoval s tresočim glasom, da je Einzinger s svojimi privrženci že na svse zgodaj prodrl v grad, ki ga sedaj zasedajo; vrh tega pa da vsakemu, ki je meni prijazen, ubranjuje vstop; to se je bilo baš pripetilo tudi njemu. "Reši se", je rekel konečno vrli in korenjaški mož, "dokler še ni prepozno; kajti pravijo, da je v avguštinskem samostanu tisoč oboroženih meščanov in tudi na drugih krajih v mestu, ki vsi čakajo le Einzingerjevega migljaja, da bi poskusili svojo moč nad nami."

Na prvi hip sem res nameraval ravnati se po prijateljem nasvetu, po drugi strani se je pa zopet vzbudilo v meni samočutje, ki mi je zabranjevalo, da bi se dal postaviti kar pod kap, ne da bi se poskusil prej junaški braniti. Zahvalivši se mu za poročilo, odjezdil sem naglo proti gradu. Konja pustivši na dvorišču, šel sem po stopnicah, ki so jih v resnici obsedali nekateri vitezi. Videlo se je, kako jih je moj prihod iznenadil, a vendar se niso upali, preprečiti mi pot. Ne zmenivši se za zbegane in osupnjene nasprotnikove pomagače, korakal sem brzih nog po stopnicah navzgor in jo krenil naravnost proti Ladislavovi izbi, iz katere so mi doneli že od daleč močni glasovi na ušesa; Einzingerjev glas sem spoznal takoj. Samo malo korakov še in bil sem pri vratih, ki so pa bila zaprta. Potrkal sem in se oglasil. Nato so utihnili govorniki, ki so bili prej tako glasni, vendar mi ni odprl nobeden. Kri mi je vzkipela in silno sem razbijal po vratih, da so mi ostroge obtičale v lesu, pokalo in hreščalo je in zahteval sem s silo vhod. Konečno je velel Ladislav, da mi naj odprejo, in vstopil sem. Glas se mi je tresel, približevaje se z globokim poklonom kraljevskemu mladeniču, ko sem mu rekel: "Vem, milostivi kralj, da si še danes naklonjen svojemu stricu, ki je za tvoj blagor vedno ves vnet, samo drzna prevzetnost, ki jo boš gotovo kaznoval, hoče te iztrgati iz rok najzvestejšega ti prijatelja ter temu preprečiti in ovirati pot."

Mladeničevo lice so kar spreletavale barve, njegovo oko se je porosilo, — videl sem, da mu je segala moja beseda do srca.

Pa ravno, ko mi je hotel Ladislav odgovoriti, približal se mi je Einzinger ter me zmeril s srpim, škodoželjnim pogledom od pet do glave, rekoč: "Kralj mi je zaukazal, naznanit vam, da se imate odslej izogibati te palače, poslej nimate več pravice niti do namestništva. Torej pojdite, kamor vam drago!"

O tej novici nisem spremenil obraza, in obrnivši se proti Ladislavu, ki je oči obračal v stran, odgovoril sem: "Nikoli ne bodem verjel, da bi bile take besede prišle iz ust mojega kralja; tako ne poplačuje zaslug in dvorb moževih, ki je bil vselej zvesto udan njegovim starišem, Albrehtu in Elizabeti, ki je daroval in žrtvoval kri in bogastvo, da bi pridobil Albrehtovemu in Elizabetinemu sinu pravice, ki so bile v nevarnosti. Taka malopridna, ničemurna nehvaležnost se ne porodi v srcu Ladislavovem; kar je govoril Einzinger, izvira le iz njegovega sovraštva do mene, tako govori samo maščevanje tega človeka, ki sem mu ubranil, da se ni siloma polastil kraljevega imetja, ne pa hvaležnost, katero lahko zahtevam od njega, ki mi gre po pravici!"

Te krepke, jedrnate besede so jako vplivale na navzoče; kralj je bil tako ganjen, da se je premagoval prav s težka, a še težavnejše je pa bilo Einzingerju, nadvladovati in brzdati jezo in srd. Pri vsem tem je bil pa toliko prebrisan, da ni kazal svoje razburjenosti na zunaj; le glas se mu je nekoliko tresel, ko je začel govoriti z menoj po kratkem premolku: "Motite se, grof, prisojujete mi, da sem vam to stvar razodel brez kraljevega naročila in proti njegovi volji; toda kaj takega kaznjivega ne bi se predrznil, niti upal storiti. Pojasni mu vendar ti, milostivi kralj, sem-li govoril resnico ali ne?"

Einzinger je pri teh besedah prav ostro, skoraj pretilno poglegal Ladislava, in četudi je bilo temu težko izreči potrdilo, ker je bilo na tak način prisiljeno, neodločni, mehki mladenič se vendar ni upal protiviti in z rahlim, a vendar dovolj razločnim glasom spregovori: "Einzinger je govoril, kar sem mu bil zaukazal!"

Kako sem prišel iz sobe, o tem se ne morem spominjati, ne vem ničesar.

Na dvorišču sem našel nekaj istih, ki so mi bili za moje sreče prijazni in udani; razodel sem jim, kaj se je dogodilo, in pozival sem jih, da mi naj pomagajo. Pri teh besedah so kar skomizgovali usmiljenja vredni smotlake! Odhitel sem ves razburjen same jeze. Pred gradom se je trlo sto in sto zanikarnežev. Ko so me zapazili, zagnali so divji krik in vik; slišal sem več pretilnih kliceev, a obenem me je pozdravljala s kamenjem divja druhal, katero je bil nahujskal in našuntal zoper mene Einzinger. Spodbodel sem svojega konja, da je letel po bliskovo; daleč in dolgo me je še spremljala množica ljudi ter je vpila in metala kamenje name, ki je padalo na gosto, kakor toča; dasi nekoliko ranjen, vendar sem še srečno odnesel pete in še precej zdravo kožo do mesta.

Nisem utegnil, da bi bil ukazal svojim ljudem, pripraviti se na odhod. Ravno pomišljevaje, kako bi se dalo zamujeno popraviti, zapazil sem v daljini trumo, ki sem si jo ravno želel; ko sem bil v gradu, ugnali so jo Einzingerjevi pomagači v kozji rog ter jo zapodil v beg. Bilo je to žalostno jahanje, ki smo ga končali danes v jutro; kajti mesto slave želi smo le sramoto, grenko, nepričakovano sramoto! Izgubivši takorekoč ravnotežje v visočini, ki sem jo s težka dosegel, in izgubivši nekdanjo veljavo, bil sem torej v zasmeh onim, ki so še pred malo tedni trepetali pred menoj. — Pa v svojih prsih imam neko slutnjo, da se bo še prikazala in zasvetila zvezda sreče na nebu mojega življenja."

* * *

Grof Ulrik je zgotovil svojo pripovest. Vstal je in zopet meril dvorano s svojimi dolgimi koraki. Stari grof in gospe so sedeli mirno ter so razmišljajoči in otožno zasledovali z očmi silno razburjenega moža.

Tu je pričel starec govoriti: "O tvoji konečni zmagi, moj dragi Ulrik, niti ne dvomim. Morda je več ne doživim — moji dnevi so šteti, čutim, kako mi z vsakim novim tednom pojemajo moči — toda ona bode in mora biti tvoja! Kralj te ljubi iz vsega srca tudi danes še. Ne bode več dolgo, ko mu bode vzbudila neutešljivo hrepenenje po tebi tista tesna odvisnost od človeka, kojega zmožnosti se niti meriti ne dajo s tvojo duhovitostjo. Vem, da s tem še ni vse pri koncu. Pa dogoditi bi se moralo pravo čudo, če bi bilo avstrijsko visoko plemstvo trajno na strani takega moža, ki nima nobenega pravega pradeda, niti prednika, katerega imenuje vsak skrivaj novega povzdignjenca, novinca v časti, kojemu se kaže visoka gospoda samo navidezno prijazno, medtem ko visoko ceni veljavo in odličnost Celjanovo. Za tebe žele pridejo pravi časi, moj sin. Vendar pa moramo vsak dan uporabiti dobro. Z vso pozornostjo moramo zasledovati dogodljaje na Dunaju; stara prijateljstva moramo utrjevati ter nova pridobivati in sklepati, naj to tudi še toliko velja; in konečno bode slovela po deželi naokoli naša vedno trdna vojna moč, da se bodo uklanjali strahu in naši sili tudi vsi oni, ki niso naši prijatelji."

"Hvala za te besede!" je odgovoril Ulrik, ki je bil obstal pred svojim očetom, ko je ta pričel govoriti.

Stari grof Miroslav se je vzdignil in je stisnil desnico svojemu sinu, ki mu jo je bil ponudil; nato je objel sinaho in vnukinjo ter šel iz dvorane, da jezdi proti Soneku.

II.

Bitka na Hrvatskem.

Grofinji Katarini vendar ni bilo ravno prehudo o žalostni novici in dogodljaju svojega soproga, dasi je tudi bridko čutila žalost z njim. Nadejala se je namreč, da bo ostajal Ulrik bolj pri domu in se zadovoljeval s svojim lepim, bogatim posestvom. Že od nekdaj je bila to njena želja, vendar je preminilo v samoti in osamljenosti življenje visoke gospe, ki je bila knežjega rodu. (Katarina je bila hči srbskega kneza Brankovića.) Kakoršnakoli bridkost in nadloga jo je doletela, vse je morala pretrpeti sama; kajti Ulrik je bil večinoma daleč od doma, ker mu je bila več dosega častihlepnih namenov in izvršitev načrtov, ki so ga navdajali, nego mirno, tiho veselje v krogu svoje obitelji. Tak je bil pa tudi stari grof Miroslav. I njega ni veselilo, da bi bil svoji sinahi v pomoč in oporo. Torej ni čudo, da se je o oni vesti v Katarinini duši porodilo poleg pomilovanja tudi veselje. Pa kako hitro je zopet izginila sladka nada! Kajti Ulrik je kmalu razodel, da ga je zopet volja, prilično napeti vse svoje moči v dosego časti in slave in stari oče ga je k temu pridno vzpodbujal.

Zima je nastopila to leto precej rano. Akoravno je bilo že dosti snega in ledu, vendar ni mogla ostra zima Ulriku ubraniti, da ne bi bil šel težavno pot v Prago, kjer je mislil, četudi brezuspešno, da dobi o priliki Ladislavovega kronanja zopet vsa nekdanja dostojanstva in se ni ustrašil trudapolnega potovanja od gradu do gradu, ki so bili njegova last. In če je prišel čez dolgo časa zopet v Zgornje Celje, uporabil je skoraj ves čas v posvetovanje z neustrašenim Čehom Vitovicem, ubogim plemenitašem, ki je kot poljski stotnik Celjanov vodil njihovo vojsko.

Ure in ure sta se včasih pridno pogovarjala Ulrik in Vitovic; kajti kovala sta načrt, kako bi pobila glavnega vodjo Ogrov, Ivana Hunyadija. Kmalu sta se zedinila, da bi jo bilo dobro udariti na Hrvatsko, toda težje jima je bilo določevati o podrobnostih. Akoravno je Ulrik lahko računal na pomoč marsikaterega ogrskega velikaša, ki je bil nezadovoljen s Hunyadijevim vladanjem, vendar je bila moč namestnikovega še vedno silna, a poboja in poraza se je bilo grofu zdaj bati še posebno. Tako je preminila zima in po prisojnih rebrih nizkih gričev je jelo že poganjati mlado brstje, ko se je imelo vršiti, kar sta bila sklenila Ulrik in Vitovic.

Nekaj dni ni bilo Vitovica v Zgornjem Celju in ko se je povrnil, je privolil Ulrik v vse njegove nasvete. Neustrašljivi Čeh, kojega življenje je bila vojna, je prišel naravnost s Hrvatskega, kamor se je drznil iti, da si je ogledal deželo. Prišel je z nepričakovano vestjo: turška armada je prihajala proti Ogrom, in ker je imel Hunyadi vso svojo moč uporabljati v bran proti Turkom, torej so si bili Celjani nekako gotovi pri napadu na Ogre dobrega uspeha.

NA PRODAJ

imam fine kromatične harmonike Hochholzerjevega sistema, 52 prim tipk, 21 basov in vse plošče so iz aluminjuma, v jako finem stanju. Kdor je kupec, naj piše na

Ernest Hummer,
Box 33, Brewster, Ohio.
(24-26—1)

Iščem svojega brata JANEZA MADON. Doma je iz vasi Bata, okraj Kanal na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj ga mi naznani, ali naj se sam javi. — Andrew Madon, Box 76, Dunham, Ky. (21-22—1)

Kje je FRANK NOVAK? Pred dobrim letom se je nahajal v Sheboygan, Wis., od tam je baje odšel v Milwaukee, Wis., kjer ga pa pošta ne more najti. Ker je med rojaki v Sheboyganu precej dobro znan, je gotovo tudi kateremu znano njegovo sedanje bivališče, katerega bi mi prav radi seznali. Najbolje je pa, da se nam dotični sam javi, saj ve, zakaj! — Upravništvo "Glas Naroda", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
(22-26—1)

Rada bi izvedela za svojega brata GEORGE PETERNEL. Pred 4. leti se je nahajal v Farmington, Ill., Box 288, in od tam se je pa podal v državo Iowa. Če ve kdo izmed rojakov za njegov naslov, naj mi ga sporoči, za kar mu bom hvaležna, ali se pa naj sam oglasi svoji sestri: Mary Taučar, R. R. 3, Box 57, Columbus, Kansas. (21-24-1)

Slovensko-Amerikanski

KOLEDAR

ZA LETO 1916

Cena mu je

35c.

Dobi se pri:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,
82 Cortlandt St., New York

U zalogi ga imajo tudi nekateri naši zastopniki:

Frank Sakser podružnica 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Charles Karlinger, 3942 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Fr. Leskovic, Box 44, — Franklin, Kans.

Ivan Pajk, 465 Chestnut St., Conemaugh, Pa.

L. Balant, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio.

M. Ogrin, 12 - 10th St., N. Chicago, Ill.

H. Svetlin, 1016 St. Clair Ave., Sheboygan, Wis.

Alois Rudman, 737 Holmes Ave., Indianapolis, Ind

M. Klarich, 832 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

M. Perušek, Ely, Minn. in več drugih naših zastopnikov po drugih naselbinah.

Fr. Cherne, 9534 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

Rok Firm, Frontenac, Kansas.

Jakob Petrič, Chisholm, Minn.

Frank Gabrenja, Johnstown, Penna.

Louis Vesel, Gilbert, — Minn.

Mat. Kamp, La Salle, Ill.

Frank Skok, 438 - 52 Ave, West Allis, Wis.

VABILO.

Uljudno vabimo vse Slovence in Slovenke iz tukajšnje okolice in iz bližnjih naselbin na

SKUPNO IGRO IN VESELICO,

katero priredita "Dramatično društvo" iz Pittsburgha in "Slovenska godba" v Thom's Run, Pa., **dne 29. januarja** v Slovenski dvorani v Burdine, Pa. Začetek ob 7. uri zvečer. Igrala se bo zelo šaljiva igra "ČEVLJAR". Po igri bo prosta zabava in ples do 12. ure. Na svidenje v soboto 29. januarja zvečer! Odbor.
(22-25—1)

Kje je moj sin KAROL CIMERMANČIČ? Doma je iz Zagrac-Fužine pri Žužemberku na Dolenjskem. Pred osmimi leti je bil v Meadowlands, Pa. Kakor sem čul, je stopil v vojaško službo in potem se pa oženil nekje v Clevelandu, Ohio. Prosim cenjene rojake, če kdo kaj ve o njem, da mi javi, ali naj se pa sam oglasi svojemu očetu: Louis Cimermančič, Box 21, Meadowlands, Pa. (21-24—1)

EDINI SLOVENSKI SALOON v Duluth, Minn.

Rojakom Slovencem naznanjam, da se nahaja moj **SALOON** pol bloka od Union postaje na desni strani **W. Michigan St. štev. 413.** Za obilen poset se priporočam,

JOS. SCHARABON.

HARMONIKE

odlisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo izvršno in zanesljivo. V popravi zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva kres nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Imam v zalogi

MOHORJEVE KNJIGE

za leto 1916.

En iztis (6 knjig) stane po pošti $1.50. Sprejemam tudi udnino za prihodnje leto, ki znaša za Ameriko kakor vedno **1 dolar.** Kdor naroči knjige ali pa vplača udnino za prihodnje leto, dobi **proti doplačilu 30 centov** TRIDESET KVADRATNIH ČEVLJEV VELIK ZEMLJEVID vojskujočih se držav, s katerim se zamore pokriti celo steno.

ALOIS SKULJ,
P. O. Box 1402, New York, N. Y.
(5-1—29-2 v 2 d)

PRVA HRVAŠKO-SLOVENSKA TOVARNA TAMBURIC V AMERIKI

priporoča se vsem Slovenskim tamburaškim zborom, kakor tudi posameznikom, ki ljubijo tambure. V tej tovarni se izdelujejo tambure po najnovejšem sistemu in najpopolnejših umetniških načrtih.

Okrašene so z biseri in vsakovrstnimi rožami.

Velika zaloga vsakovrstnih godal in najboljših gramofonov ter finih slovenskih plošč i. t. d.

Velik ilustrovani cenik s slikami pošljem vsakemu zastonj.

Ivan Benčić
4054 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.

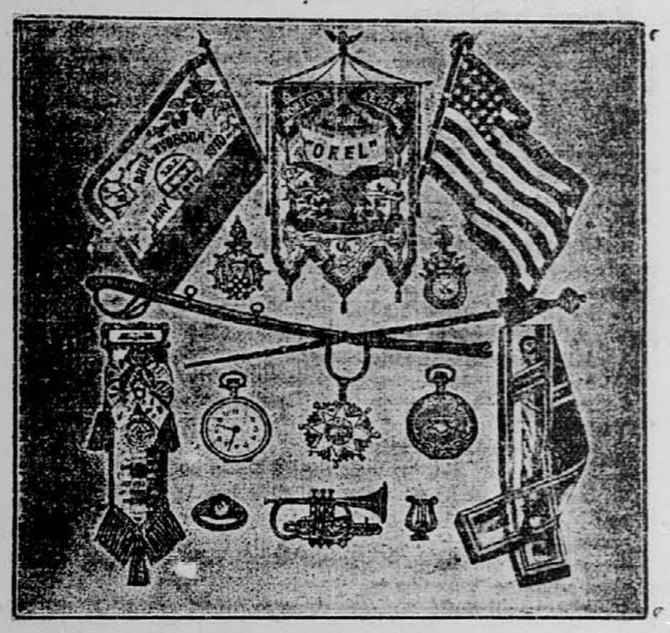

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalije, godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, priveske, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene za cene vprašate. Upraševanje Vas stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.

Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328.

Zdravje moč in krepost.

ZASTONJ

Zdravniška knjižica Kažipot k zdravju.

Ta knjižica pove enostavno, kako se nekatere bolezni, kakor je **sifilis** ali **zastrupljenje krvi, mozolji, kožne bolezni, stare rane, kapavica, živčna slabost, moška onemoglost, semenotok, mehurne in ledvične teškoče, nalezljive** in druge moške ter ženske bolezni na spolno-urinarnih organih, vspešno zdravijo **privatno doma** in z **majhnimi stroški.**

Pove tudi o našem vspešnem zdravljenju drugih bolezni, kakor so **nerednosti želodca** in **jeter, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha** in slične teškoče.

ALI TRPITE

na katerem izmed sledečih simptomov: bolečine v križu, bolečine v zgibih, glavobol, izguba apetita, kisloba v želodcu, povračanje hrane, bljuvanje, žolčno riganje, nečist jezik, smrdeča sapa, izguba spanja, slabe sanje, slabost in nagla razburjenost, nervoznost in razdraženost, onemoglost ob jutrih, črni kolobarji pod očmi, sramežljivost in izogibanje družbe, nemarnost, bojazen in srčna tuga? — Ti simptomi so znamenje, da vaš telesni sistem ni v redu in da potrebujete zdravniških nasvetov in pomoči.

Naša **brezplačna knjižica** vam pove dejstva glede teh simptomov in teškoč; pove vam tudi o našem zdravljenju, ki pomaga moškim do **zdravja, moči in svežosti,** da so zopet **možje.** Zaloga znanosti je in vsebuje nasvete in podatke, katere bi moral znati vsak moški in vsaka ženska, posebno pa tisti, ki se nameravajo ženiti. Iz nje lahko spoznate vzroke svojega trpljenja in kako bi se vaše teškoče obvladale. Čitajte to knjižico, **kažipot k zdravju,** in izkoristite se z njo.

Pošljite ta kupon še danes.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., S 1000, 208 N. 5th Ave., Chicago, Ill.

Cenjeni doktorji:—Pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštnine prosto.

Ime .....

Stev. in ulica ali Box No. .....

Mesto ..... Država .....

EMILE GABORIAU:

TATVINA

24 (Nadaljevanje).

Valentina se je prestrašila. — Clameran je torej izdal temu človeku skivnost!?

— Pomirite se milostljiva gospa. — Obnašajte se tako kot da bi bili v svoji sobi.

— Zakaj mi je pisal, da me bo tukaj čakal?

— Ne vem. Morda se je premislil.

— Kako?

— Vrjemite mi gospa, koliko si je prizadeval, da se je odločil iti k vam. — Vi ga niste prijazno sprejeli in to ga boli. — Žal mu je, da vam je začel groziti. — Vrjemite, on ni tak človek, da bi razdrl rodbinsko srečo. Tukaj so torej dokazi. Tukaj je izjava reverenda Sedleya, tukaj notarsko potrjena izjava kmetice Doblin, tukaj so ostali dokumenti. — Dobro si jih oglejte gospa. — Tako, sedaj ste jih videli.

Po teh besedah je prijel šop papirjev, ki jih je imel na mizi in jih vrgel v ogenj.

— Sedaj so uničeni. — Preteklost je izbrisana, draga gospa, sedaj ste popolnoma prosti.

Valentina ni vedela kaj se dogaja ž njo, slednjič ji je pa šinila čudna misel v glavo: — Ta velikodušen človek ne more biti nič drugega kakor njen sin.

Naenkrat je na vse pozabila. Materinska ljubezen je premagala vsa druga čustva, padla je na kolena, objela je mladeniča in zajecala: — Raoul!

— Da, — je odvrnil, — Raoul sem jaz, Raoul, ki bi raje tisočkrat umrl kakor da bi razžalil svojo mater. — Raoul, ki bi rajše prelil vso svojo kri, samo da bi prihranil svoji materi eno samo solzo.

Vzdignil se je in jo poljubil na čelo.

— Hvala mati, hvala mati, moja draga!

Bankirjeva žena ga je začela opazovati.

Kako lep je! Kako lepe lase ima! Kakor svila so! — Njegov obraz je podoben obrazu mladega dekleta. — In ta lepi mladenič je njen otrok, njen sin.

— O mati, ti ne ve, kako mi je bilo pri srcu, ko sem izvedel, da ti je stric grozil. — Vrjemi mi, da ni vedel, ka je govoril. Saj je ponavadi tako dober in tako plemenit. — Vedno mi je pripovedoval o tebi in vedno mi je naročal, da te moram ljubiti.

Valentina je bila tako ginjena, da je začela jokati.

Mladenič je nadaljeval:

— Šele včeraj sem izvedel, da te je stric prosil pomoči. — Vrjemi mati, da nočem ničesar, popolnoma ničesar. Samo mal prostorček mi daj v svojem srcu, samo mal prostorček in neizmerno bom srečen.

Pri takih in podobnih pogovorih je čas kaj naglo prešel.

— Kdaj te bom zopet videl, mati — jo je vprašal mladenič. — Ali te bom sploh smel še kdaj videti?

— Seveda, sin moj, seveda. — Vsak dan, če hočeš, že jutri.

— O tisočkratna hvala, ljuba mati.

— Ne boj se, bomo že uredili, da bo prav. — Samo nekaj te prosim, nikomur ne smeš povedati. Sčasoma se bo že vse pozabilo in vse bo dobro.

— Ne boj se mati. — Kaj bi pripovedoval. — Srečen sem, da te imam in to mi zadostuje. Kaj me brigajo ljudje?

— Ali boš nocoj kaj videl strica?

— Seveda ga bom. — Saj skupaj stanujeva.

— Jutri bom zopet prišla in ti bom povedala, kje se bomo vsi trije sestali.

— Ali že res odhajaš, mati?

— Moram, ljubi sin, saj veš, pogrešali me bodo.

— No dobro, če že ne more biti drugače. — Jutri nasvidenje, kaj ne?

— Da, jutri.

Ko je prišla domov, je bila izvanredno vesela. — Vsem se je čudno zdelo, odkod ta izprememba.

Torej je zopet našla svojega ubogega otroka. Kako je lep, kako plemenit in dober. — Rekel je, da hoče delati, da si bo služil svoj vsakdanji kruh. — To ni potrebno. — Ali ni ona dovolj bogata? — Ne, ne bo delal, ona ga bo vzdrževala.

Valentina je bila res še naslednji dan v hotelu. — Magdi se je čudno zdelo, zakaj je ni vzela seboj.

Magdini pogledi so bankirjevo ženo jezili. Vedno je čutila na sebi njen vprašujoč pogled, vedno se ji je zdelo, da tudi ona nekaj sluti. Nočindan je premišljevala, kako bi se Magde iznebila.

Tedaj je prišla do zaključka, da je še najboljše, če svojo nečakinjo poroči. Blagajnik Prosper Bertomy se zanima zanjo, pa tudi ona ga menda rada vidi.

Nekega večera se je dolgo časa pogovarjala ž njo in izvedela, da tudi ona ljubi mladega blagajnika. Objela jo je in ji obljubila, da se bo takoj posvetovala s svojim možem.

Škoda, da ni bilo tisti večer gospoda Fauvella doma, naslednje dni je pa imela toliko dela, da je na vse skupaj pozabila. — Misel, kje bi dobila svojemu sinu službo, jo je neprestano nadlegovala.

Polagoma ji je začel ugajati tudi Clameran. — Smatrala ga je za simpatičnega človeka, kateremu je skrb za svojega nečaka najvišja naloga na svetu. Večkrat so sedeli po cele ure skupaj in se pogovarjali. Mladenič ni nikdar hotel govoriti o denarnih zadevah. Pri vsaki taki priliki je rekel: — Jaz hočem, da me moja mati ljubi, njenega denarja pa nočem.

Clameran se seveda ni brigal za to govorjenje. Pogostoma je prosil Valentino za denar, češ, da ne more brez sredstev vzdrževati svojega nečaka.

In Valentina je dajala z veseljem.

Marki je slednjič obljubil, da bo preskrbel Raoulu službo, pa je ostalo samo pri obljubi.

Tako so živeli nekaj časa v najlepšem miru in zadovoljstvu.

Nekega dne ji je rekel Clameran, da se je mladenič zadnji čas precej izpremenil.

Valentina se je prestrašila.

— Za božjo voljo, kaj pa je, kaj je napravil?

— O, nič, ničesar posebnega, samo malo prelahkomišljen je. — On ne ve, da mi vi dajete denar, ampak misli, da ga jaz iz svojega vzdržujem. — Najbrže me smatra za milijonorja, in zapravlja, da je groza.

— Oh, kaj bo to. — Vsi mladi ljudje so lahkomišljeni. — Bo že postal pameten, ne bojte se!

— Vzgoje mu manjka. — Da, tak postane človek, katerega ne vzgajajo stariši. — Jaz sem njegovemu umirajočemu očetu obljubil, da bom skrbel zanj in besedo moram držati. — Kaj ne gospa, da mi boste pomagali?

— Seveda, pa kaj se hoče, ker ga tako redkokdaj vidim.

— To je ravno. — Raoul bi bil čisto drugačen človek, če bi imel [illegible] marsikaj na razpolago. — Njemu ne manjka srečnega družinskega življenja.

— Jaz mu ga ne morem dati.

— Tako da ne? — Vzemite Raoula k sebi.

Valentina se je stresla po celem telesu.

— Ne, vse storim zanj, če je treba, samo tega ne morem

— Edino na ta način ga lahko rešite. — Jaz imam prav dober načrt, po katerem bi se dalo vse izvesti. — Ali nimate v Saint Remy nekaj sorodnikov?

— Da, sestrično Lagorsovo.

— Vaša sestrična je tako revna, da jo morate podpirati. — Ali ne? —

— Kako? — Vi veste?

— Jaz še marsikaj vem, o čemur vi niti ne slutite. — Vem naprimer tudi to, da vaš soprog ne pozna vaše sorodnice v Saint Remy. In ravno zategadelj sem se lotil tega načrta. — Te dni dobite iz Saint Remya pismo, v katerem vas bo vaša sestrična naprosila, da bi vzeli njenega sina k sebi. — To pismo pokažite potem svojemu možu.

— Ne, ne nikoli! — je vzkliknila Valentina. — Moja sestrična bi bila odločno proti temu. — Sicer pa ona nima nobenega sina, ampak samo dve hčeri.

— Ker vaš mož ne pozna vaše sestrične, je popolnoma vseeno, če ima vaša sestrična sina ali ne. — Pismo bom že jaz preskrbel. — Vaši sorodniki ne bodo o tem niti slutili.

— Ali mislite, da se bom res spustila v ta zločin?

— Kakšen zločin? — Prosim vas, pomislite malo na svojo preteklost. — Poročili ste se z dobrim in poštenim možem, ne da bi mu povedali, da ste imeli že prej otroka. — Ali je mogoče to poštenost? — Po mojem mnenju je to zločin. — Le nikar ne govorite o zločinih.

Clameran je govoril te besede tako resno in odločno, da se mu je morala Valentina nehote pokoriti.

— Če ni drugače, bom ubogala.

In res. — Osem dni kasneje je prišel Raoul v bankirjevo hišo in se predstavil za nečaka gospe Fauvellove.

(Nadaljuje se).

$1 dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 3,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osebje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA

TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETI, CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttnerjeve

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga ugodno vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli.....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Staël ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najrajše poljubil. V dno srca me je pretresla, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v našem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva zelo posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem želel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu se druši, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne mogle ustanoviti družbe, ki bi razširjale to knjigo?

Henrik Marti: — Ni ni najboljši odrešitva knjiga, kar sem tudi jaz bral.....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih napisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir.....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom poslal. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli širiti evangelje te učili vse narode.....

Finančni minister Dumajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da ni na bo nikdo vpil navduševal za vojno, ko bo prebral to knjigo.

CENA 90 CENTOV.

Naročajte le pri

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ZVONKO JAKSHE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Upravništvo "Glas Naroda"

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industrien and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnali.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodnih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostiln.

Daje se informacije v nataralizacijskih zadevah: kako: postati državljan, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POZOR DEKLETI!

Najboljše sredstvo za mazilo za ženske in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zrastejo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brada in nebrčo odpadali in ne osivel. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, krasta in grinta, potne noge, kurje oči, bradovice, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,

1092 E. 64th St., Cleveland, O.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov

na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika

Cena samo 25 centov

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravn otako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street New York, N. Y

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postrežani.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope $1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena $1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj $13.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.